

Statut

Spółki Brackiej

według uchwały Walnego Zebrania
z dnia 28-go lutego 1925 r.

*For my dear friend
and all his family*

Statut Spółki Brackiej

według uchwały Walnego Zebrania
z dnia 28-go lutego 1925 r.

BG 0236689

Uniwersytet Śląski
Biblioteka Główna

000901985

180
K-450/87/14

Statut Spółki Brackiej

według uchwał Walnego Zebrania z dnia 28 lutego 1925 r.

♦♦♦♦♦

Spis.

	§§	str.
I. Nazwa, siedziba, cel, zakres i ustrój Spółki Brackiej	1— 4	1
II. Członkostwo w kasie chorych	5—11	2
1. Obowiązek ubezpieczenia	5— 6	2
2. Uprawnienie do ubezpieczenia	7	4
3. Dalsze utrzymanie ubezpieczenia	8— 9	5
4. Początek i koniec członkostwa	10—11	5
III. Świadczenia kasy chorych	12—48	7
A. Wypadki i świadczenia ubezpieczeniowe	12—30	7
1. Choroba i pomoc dla chorych	13—14	7
a) opieka nad chorym i leczenie szpitalne	15—19	9
1. Opieka lekarska	16—18	9
2. Lekarstwa i drobniejsze środki lecznicze	19	11
b) świadczenia w gotówce	20—22	12
c) okres trwania pomocy dla chorych	23	14
2. Pomoc połogowa dla członkiń	24—25	15
3. Pośmiertne	26	16
4. Pomoc dla osób z rodziny	27	17
5. Pomoc połogowa dla osób z rodziny	28	18
6. Pogrzebowe dla osób z rodziny	29	19
7. Nadzwyczajne wsparcie	30	19
B. Ograniczenie świadczeń	31—48	19
1. Utrata prawa do wszystkich lub pojedyn- cznych świadczeń	31—33	19
a) utrata członkostwa	31	19
b) mylne ubezpieczenie	32	20
c) poszkodowanie kasy z winy członka	33	20

	§§	str.
2. Ograniczenie prawa co do wysokości, rodzaju i trwania świadczeń	34—46	21
a) nastanie wypadku ubezpieczeniowego w ciągu trzech tygodni po utracie członkostwa	34	21
b) zbieg kilku pretensji z tego samego lub z wielokrotnego ubezpieczenia na wypadek choroby	35—38	22
c) zbieg z prawami lub świadczeniami z tytułu ubezpieczenia od wypadku	39—40	23
d) zbieg z świadczeniami z ubezpieczenia inwalidzkiego i z ubezpieczenia dla pozostałych	41	24
e) zbieg z pretensjami do odszkodowania na zasadzie ustawowego obowiązku odszkodowania	42	25
f) pobyt poza okręgiem kuracyjnym i ograniczenie wolności	43—44	25
g) nieprzystwoite i niesforne zachowanie się chorego	45	26
h) przedawnienie	46	26
3. Ograniczenie wypłat dla uprawnionego	47—48	26
a) potrącenie	47	26
b) przekazanie i zajęcie	48	27
IV. Członkostwo w kasie pensyjnej	49—57	27
1. Obowiązek ubezpieczenia	49	27
2. Uprawnienie do ubezpieczenia	50	28
3. Dalsze utrzymywanie członkostwa w razie przerwania pracy	51	29
4. Początek i koniec członkostwa	52—53	29
5. Stosunek ubezpieczeniowy po ukończeniu członkostwa	54—57	30
a) zaprzestanie pracy uzasadniającej obowiązek lub uprawnienie do ubezpieczenia	54	30
b) przejście do kategorii funkcjonariuszy	55	32
c) przystąpienie do innej brackiej kasy pensyjnej	56	32
d) ponowne nabycie wygasłych praw	57	33
V. Świadczenia kasy pensyjnej	58—79	33
A. Wypadki i świadczenia ubezpieczeniowe	58—70	33
1. Pensja inwalidzka w razie niezdolności do pracy zawodowej	59	34
2. Grosz wdowi i odprawa wdowia	62—64	36
3. Grosz sierocy	65—67	38
4. Pogrzebowe	68	39
5. Pomoc dla chorych i pomoc dla osób z rodziny	69	40
6. Nadzwyczajne zapomogi	70	40

	§§	str.
B. Ograniczenie świadczeń	71— 79	41
1. Utrata praw do wszystkich lub pojedynczych świadczeń	71— 74	41
a) czasokres wyczekiwania	71	41
b) spowodowanie wypadku ubezpieczeniowego przez własną winę	72— 73	41
c) uprawnieni obcokrajowcy mieszkający zagranicą	74	42
2. Ograniczenie prawa co do wysokości i trwania	75— 78	42
a) zbieg ze świadczeniami kasy chorych	75	42
b) zbieg ze świadczeniami na mocy ubezpieczenia od wypadku	76	42
c) ograniczenie wolności	77	43
d) przedawnienie	78	44
3. Ograniczenie wypłat dla uprawnionego	79	44
VI. Pokrycie wydatków kasy chorych i kasy pensyjnej	80— 88	44
A. Składanie funduszków	80— 87	44
1. Obowiązek płacenia składek ze strony posiadaczy zakładów i członków	80— 81	44
2. Składki do kasy chorych	82— 83	45
3. Składki do kasy pensyjnej	84— 86	45
a) wstępne i opłaty	84	46
b) bieżące składki	85— 86	46
4. Pobieranie, płatność i przedawnienie składek	87	47
B. Lokowanie majątku	88	48
VII. Przeprowadzenie ubezpieczenia	89—127	49
A. Podmiot ubezpieczenia	89—110	49
1. Zdolność prawna	89	49
2. Organizacja	90—105	49
a) Walne Zebranie	91— 93	49
b) Zarząd Spółki Brackiej	94— 96	52
c) Wydział Administracyjny	97— 98	55
d) Starsi Braccy	99—104	56
e) Administracja Spółki Brackiej	105	59
3. Rachunkowość	106—107	59
4. Odszkodowanie za wydatki przy czynnościach honorowych	108—110	60
B. Stwierdzenie członkostwa i świadczeń	111—124	62
1. Publikacje	111	62
2. Powstanie, zmiana i ukończenie stosunku ubezpieczeniowego	112—114	62
a) stwierdzenie stanu zdrowia	112	62
b) obowiązek posiadaczy zakładów, dotyczący zgłoszenia i udowodnienia składkowania	113	63

	§§	str.
c) dostarczenie dokumentów i obowiązek członków, dotyczący zgłoszeń i udzielania wyjaśnień	114	64
3. Korzystanie z świadczeń	115—119	65
a) świadczenia z kasy chorych	116—117	65
b) świadczenia z kasy pensyjnej.	118	67
c) obowiązek posiadaczy zakładów brackich, dotyczący udzielania wyjaśnień i wypłacania świadczeń gotówkowych	119	68
4. Orzeczenia i środki prawne	120—124	68
C. Zestawienie obowiązków posiadaczy zakładów brackich	125	72
D. Odpowiedzialności, kary porządkowe i. t. d.	126—128	74
1. Posiadacze zakładów brackich	126	74
2. Starsi Braccy	127	74
3. Członkowie	128	75
VIII. Przepisy przejściowe	129—140	75
A. Organy Spółki Brackiej	131	76
B. Delegat Rządu w Zarządzie	132	76
C. Kasa chorych	133	76
D. Kasa pensyjna	134—140	77
1. Członkostwo	134—135	77
2. Ustalenie świadczeń	136—138	78
3. Bieżące świadczenia	139—140	82

I. Nazwa, siedziba, cel, zakres i ustrój Spółki Brackiej.

§ 1.

Celem Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach, (dalej w skróceniu Spółka Bracka) z siedzibą w Tarnowskich Górach, jest przeprowadzenie ubezpieczenia na wypadek choroby i ubezpieczenia pensyjnego, zgodnie z ustawą o kasach brackich w brzmieniu ogłoszenia z dnia 17 czerwca 1912 r. (Zbiór ustaw pruskich r. 1912 str. 137 i n.) z uwzględnieniem ustaw obowiązujących w górnośląskiej części Województwa Śląskiego wedle następujących przepisów statutowych. Działalność Spółki Brackiej obejmuje obszar górnośląskiej części Województwa Śląskiego a resztę kraju o tyle, o ile w myśl § 3 ust. 2 inne zakłady zostały przyłączone.

§ 2.

1. Spółka Bracka istnieje dla robotników i funkcjonariuszy zatrudnionych

1. w kopalniach na jej obszarze (§ 1) położonych, przez Skarb Państwa prowadzonych, wydzierżawionych lub przez Państwo nadanych, zakładach dla obróbki i salinach, jakoteż należących do nich pomocniczych zakładach ruchu,
2. w hutach leżących na jej obszarze i w zakładach dla obróbki, kopalniach rudy żelaznej i zakładach ruchu niepodlegających Ogólnej Ustawie Górniczej, o ile one w dniu 31 marca 1925 r. należały do Spółki Brackiej,
3. w jej administracji i jej zakładach.

2. Czy i o ile robotnicy i funkcjonariusze zakładów brackich wymienionych w § 1 są zobowiązani, względnie

uprawnieni do przystąpienia do Spółki Brackiej, decydują przepisy niniejszego statutu (§§ 5—7, 49, 50).

§ 3.

1. O ile z zakładami wspomnianymi w § 2, ust. 1 liczba 1 połączone są oddziały, które nie podlegają nadzorowi władzy górniczej i które nie należą jeszcze do Spółki Brackiej, to mogą zatrudnieni w nich robotnicy i funkcjonariusze być przyjęci do Spółki Brackiej stosownie do przepisów tego statutu z wszystkimi z tego wynikającymi prawami i obowiązkami, jeżeli posiadacze tych zakładów wspólnie z większością ich robotników i funkcjonariuszy, którzy w przyszłości byliby obowiązani do ubezpieczenia, postawią odnośny wniosek, a Zarząd Spółki Brackiej się doń przychyli, uwzględniając ciężary z tego ewentualnie dla niej wynikające.

2. Przepisy ustępu 1 stósują się odpowiednio do zakładów w § 2 ust. 1 liczba 1 wymienionego rodzaju, położonych w kraju poza obszarem Spółki Brackiej (§ 1).

§ 4.

Przy przeprowadzeniu ubezpieczenia na wypadek choroby i ubezpieczenia pensyjnego należy rozróżniać pomiędzy członkostwem w kasie chorych a członkostwem w kasie pensyjnej Spółki Brackiej i prowadzić dla obu kas oddzielną rachunkowość.

II. Członkostwo w kasie chorych.

1. Obowiązek ubezpieczenia.

§ 5.

1. Do kasy chorych muszą przystąpić (o b o w i ą z k o ~ w o u b e z p i e c z e n i ą), o ile nie zachodzi wyjątek wedle ustępu 2:

a) robotnicy i robotnice zatrudnieni w zakładach brackich (§§ 2 i 3) albo w Spółce Brackiej za wynagrodzeniem,

b) funkcjonariusze zajęci wyłącznie wzgl. przeważnie w działach technicznych, gospodarczych lub kupieckich jednego lub kilku zakładów brackich za wynag-

grodzieniem, jakoteż funkcjonariusze Spółki Brackiej, o ile ich regularny roczny zarobek (§ 21 ust. 4) nie przekracza ustawowo ustalonej normy dla obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek choroby względnie, o ile nie są ustaleni przez Państwo z prawem do emerytury; za funkcjonariusza należy uważać jednostkę, która stosownie do rodzaju swego zatrudnienia podlega obowiązkowi ubezpieczenia według ustawy ubezpieczeniowej dla funkcjonariuszy.

2. Obowiązku ubezpieczenia nie ma:

- a) jeżeli wedle ustępu 1 zatrudnienie stwarzające zasadniczo obowiązek ubezpieczenia, bywa z natury rzeczy albo jest z góry przez kontrakt roboczy ograniczone na mniej niż jeden tydzień (niestale zatrudnieni),
- b) jeżeli osoba, pobierająca ustawową rentę inwalidzką lub będąca trwale inwalidą w myśl § 1255 ustęp 2 O. U. Rz. (Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy, Reichsversicherungsordnung), a zasadniczo według ust. 1 zobowiązana do ubezpieczenia postawi wniosek na zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia, a właściwy dla miejsca zatrudnienia Urząd Ubezpieczeń (Wydział Orzekający), po wysłuchaniu Zarządu wniosek uwzględni, lecz tylko dopóty tymczasowo do wspierania obowiązany Związek Opieki nad Ubogimi na to się zgadza. Uwolnienie działa od dnia w którym wniosek wpłynął. W razie odrzucenia wniosku, rozstrzyga na zażalenie Wyższy Urząd Ubezpieczeń ostatecznie.

§ 6.

1. Osoby, które do kasy chorych Spółki Brackiej jeszcze nie należały, mogą zostać przyjęte do zatrudnienia, które wedle przepisu § 5 stwarza obowiązek ubezpieczenia, tylko wtedy, jeżeli są zdrowe i zdolne do pracy w zakładzie i wylegitymują się co do imienia, nazwiska, wieku i miejsca urodzenia.

2. Kto już raz do kasy chorych Spółki Brackiej należał, może być przyjęty do pracy w zakładzie ponownie tylko wtedy,

jeżeli wykaże, że jeszcze jest zdrow i zdolny do pracy w zakładzie,
jeżeli od utraty członkostwa albo od ukończenia dalszego prowadzenia ubezpieczenia (§ 9), do ponownego podjęcia pracy nie upłynęło więcej niż 3 miesiące,
jeżeli pobiera rentę inwalidzką z kasy pensyjnej Spółki Brackiej lub

jeżeli jego zdolność zarobkowania została zmniejszona wskutek okaleczenia przy wykonywaniu pracy zawodowej w zakładach brackich.

3. Funkcjonariusze, którzy wykazali 15-letnie regularne zatrudnienie w zakładach brackich, jednakże wystąpili z kasy chorych wskutek przekroczenia ustawowo ustalonej granicy dochodowej dla obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek choroby, mogą pomimo ust. 2 być zatrudnieni w zakładach brackich nawet wtedy, jeżeli zatrudnienie uzasadnia wedle § 5 obowiązek ubezpieczenia.

2. Uprawnienie do ubezpieczenia.

§ 7.

1. Z ubezpieczenia w kasie chorych mają prawo korzystać (uprawnieni do ubezpieczenia):

- a) zatrudnieni w zakładach brackich albo w Spółce Brackiej bez wynagrodzenia,
  - b) urzędnicy zakładowi ustaleniu przez Państwo z prawem na emeryturę, jeżeli ich roczny zarobek nie przekracza ustawowo ustalonej granicy i władza przełożona się na to zgadza,
- lecz tylko, o ile są zdrowi, do pracy w zakładach zdolni i nie przekroczyli jeszcze 45-go roku życia. Funkcjonariusze określani w § 6 ust. 3 nie potrzebują w takim razie udowodnić, że są zdrowi i do pracy zawodowej zdolni.

2. Funkcjonariusze, którzy pracę w zakładach brackich albo w Spółce Brackiej pierwszy raz albo po przerwie dłuższej niż trzymiesięcznej znów podejmują, są bez względu na wysokość ich zarobku uprawnieni do jednorazowego wstąpienia, o ile są zdrowi, do pracy zawodowej zdolni i nie przekroczyli jeszcze 45-go roku życia.

3. Dalsze utrzymanie ubezpieczenia.

§ 8.

Osoba urlopowana przez posiadacza zakładu brackiego z zatrudnienia uzasadniającego członkostwo, która nie stała się członkiem innej brackiej względnie ustawowej kasy chorych w kraju, pozostaje członkiem kasy chorych Spółki Brackiej z wszystkimi z tego dla posiadacza zakładu i dla niego samego wynikającymi prawami i obowiązkami, jednakże nie dłużej niż do końca trzeciego miesiąca od początku urlopu. Od początku czwartego miesiąca urlopu uważa się stosunek członkostwa za rozwiązany.

§ 9.

1. Jeżeli dla członka, mieszkającego w kraju, kończy się obowiązek ubezpieczenia wskutek wystąpienia jego z dotychczasowego zatrudnienia albo wskutek podwyższenia regularnego rocznego zarobku ponad ustawowo ustaloną granicę zarobkową dla obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek choroby (§ 5), to może on utrzymać swe ubezpieczenie, jeżeli w poprzednich 12 miesiącach przynajmniej przez 26 tygodni lub bezpośrednio przed wystąpieniem z zatrudnienia, przynajmniej przez 6 tygodni był ubezpieczony w brackiej lub innej ustawowej kasie chorych w kraju (dalej ubezpieczeni).

2. Kto chce pozostać ubezpieczonym, musi o tem donieść Administracji Spółki Brackiej w ciągu 3 tygodni po wystąpieniu albo po podwyższeniu się jego rocznego zarobku ponad ustawowo ustaloną granicę zarobkową dla obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek choroby, a o ile jest w chwili wystąpienia niezdolny do pracy i ma prawo do świadczeń z kasy chorych, w ciągu 3 tygodni po ustaniu tej pretensji. Jeżeli w tym samym terminie statutowe składki do kasy Spółki Brackiej w pełni zostały wpłacone, wtedy należy to uważać za równoznaczne z takim doniesieniem.

4. Początek i koniec członkostwa.

§ 10.

1. Członkostwo obowiązkowo ubezpieczonych rozpoczyna się z zatrudnieniem uzasadniającem obowiązek ubezpieczenia nawet bez zgłoszenia członkostwa.

2. Członkostwo osób uprawnionych do ubezpieczenia (§ 7) rozpoczyna się najwcześniej z dniem, w którym deklarację przystąpienia oddano u właściwego Starszego Brackiego lub w Administracji Spółki Brackiej.

§ 11.

1. Członkostwo względnie utrzymanie ubezpieczenia ustaje w każdym razie, jeżeli ubezpieczony staje się członkiem innej ustawowej kasy chorych.

2. Członkostwo obowiązkowo ubezpieczonego (§ 1) ustaje z rozwiązaniem stosunku roboczego wzgl. służbowego uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, jeżeli wówczas tenże był zdolnym do pracy. Ponadto ustaje ubezpieczenie funkcjonariusza, jeżeli regularny jego roczny zarobek podwyższa się ponad ustawowo ustaloną granicę zarobkową dla obowiązkowego ubezpieczenia na wypadek choroby, a z prawa dalszego utrzymania ubezpieczenia (§ 9) nie zrobiono użytku.

3. Członkostwo uprawnionego do ubezpieczenia (§ 7) i dalsze utrzymanie ubezpieczenia (§ 9) ustaje przez oświadczenie wystąpienia albo przez zaniechanie płacenia składek ze strony ubezpieczonego w dwóch po sobie następujących terminach (§ 87), dalsze utrzymanie ubezpieczenia ponadto w razie przeniesienia stałego miejsca pobytu zagranicę. Ukończenia członkostwa nie wolno liczyć od terminu wcześniejszego.

4. Ubezpieczenie kończy się ponadto, jeżeli się wykaże, że przystąpienie lub dalsze utrzymanie ubezpieczenia nastąpiło nieprawidłowo i od czasu zgłoszenia lub oświadczenia przystąpienia względnie dalszego utrzymania ubezpieczenia nie przyjęto jeszcze składek przez 3 miesiące bez przerwy lub bez zastrzeżenia, nadto wtedy, gdy przystąpienie lub dalsze utrzymanie ubezpieczenia polega na rozmyślnie nieprawdziwych danych ze strony ubezpieczonego. Jeżeli natenczas ubezpieczenie się nie kończy, to może przy mylnem przyjęciu obowiązkowego ubezpieczenia dalsze prowadzenie ubezpieczenia nastąpić tylko

na podstawie uprawnienia do ubezpieczenia (§ 7) lub uprawnienia do dalszego prowadzenia ubezpieczenia (§ 9).

III. Świadczenia kasy chorych.

A. Wypadki i świadczenia ubezpieczeniowe.

§ 12.

1. Kasa chorych udziela odpowiednio do następujących przepisów:

- a) pomocy dla chorych w razie choroby członka,
- b) pomocy dla położnic (pomocy położkowej) w razie porodu członkiń,
- c) pośmiertnego w razie śmierci członka,
- d) pomocy dla osób z rodziny w razie ich choroby,
- e) pomocy położkowej dla osób z rodziny,
- f) pogrzebowego w razie śmierci w rodzinie członka,
- g) nadzwyczajnych zapomóg w wypadkach wyjątkowego niedostatku członka lub jego rodziny.

2. Prawa członka (§ 5 ustęp 1 i § 7) do świadczeń przysługują także dalej ubezpieczonym (§ 9), chyba że wyraźnie coś innego zaznaczono.

1. Choroba i pomoc dla chorych.

§ 13.

1. Otem, czy choroba zachodzi, czy i w jaki sposób wobec tego kuracji należy udzielić uprawnionemu do leczenia, oraz czy wskutek choroby istnieje niezdolność do pracy, o tem rozstrzygają odpowiednio do przepisów tego statutu i wydanych doń przepisów wykonawczych, aprobowani lekarze właściwi wzgl. dopuszczeni do udzielenia kuracji (§§ 16—18). Mogą oni rozstrzygnięcie i leczenie przekazać właściwym wzgl. dopuszczonym lekarzom-specjaliŝtom, lekarzom-dentystom lub dentystom. Lekarze-specjaliŝci mogą cc do chorób, które wchodzą w ich specjalność, rozstrzygać takŝe bezpośrednio; to samo odnosi się przy chorobach zębów do aprobowanych lekarzy-dentystów względnie dentystów, stosownie do przepisów ustawowych.

2. Za początek choroby uważa się dzień, w którym choroba została stwierdzona przez lekarza Spółki Brackiej

właściwego lub dopuszczonego do udzielania pomocy lekarskiej, o ile nie należy przyjąć innego dnia stosownie do okoliczności lub uprawdopodobnienia.

§ 14.

1. Jako pomocy dla chorych udziela się odpowiednio do następujących przepisów:

- a) opieki nad chorym od początku choroby i
- b) grosza chorego, o ile choroba połączona jest z niezdolnością do pracy,
albo zamiast opieki nad chorym i grosza chorego
- c) kuracji i utrzymania w lecznicy (leczenie szpitalne),
- d) zasiłku domowego wzgl. kieszonkowego,
- e) zwrotu wyłożonych kosztów, koniecznych na przewiezienie chorego wymagającego transportu do właściwej wzgl. dopuszczonej lecznicy.

2. Jeżeli chory prowadzi własne gospodarstwo domowe lub jest członkiem gospodarstwa domowego swej rodziny, natenczas zgoda jego potrzebna jest dla leczenia szpitalnego, chyba że

- a) rodzaj choroby wymaga leczenia lub pielęgnowania, które w domu chorego nie jest możliwe,
- b) choroba jest zakaźna,
- c) chory kilkakrotnie przekraczał regulamin dla chorych lub postępował wbrew poleceniu lekarza, lub
- d) jego stan względnie jego zachowanie się wymaga stałego nadzoru.

Przy małoletnich jest zezwolenie prawnego ich zastępcy zamiast własnej zgody tylko wtedy konieczne, jeżeli jeszcze nie przekroczyli 16 roku życia.

3. W wypadkach wymienionych w ustępie 2 pod lit. a, b i d udziela się, o ile to możliwe, zawsze leczenia szpitalnego. Nadto otrzymują członkowie z reguły leczenia szpitalnego bez własnej zgody, jeżeli choroba jest przypuszczalnie związana z dłuższą niż 14-dniową niezdolnością do pracy, nadto w każdym razie, jeżeli choroba jest następstwem wypadku zawodowego.

a) Opieka nad chorym i leczenie szpitalne.

§ 15.

1. Opieka nad chorym członkiem obejmuje leczenie przez lekarza, lekarza dentystę lub dentystę, którego właściwość względnie dopuszczalność jest zależna od miejsca zamieszkania, pobytu lub zatrudnienia, odpowiednio do przepisów tego statutu (§§ 16-18) i wydanych doń przepisów wykonawczych, ponadto zaopatrzenie w lekarstwa, jakoteż w okulary, opaski przepuklinowe i inne drobniejsze środki lecznicze.

2. Leczenie szpitalne obejmuje oprócz leczenia przez lekarza szpitalnego i zaopatrywania w potrzebne lekarstwa jakoteż drobniejsze środki lecznicze także, odpowiednio do stanu choroby, umieszczenie, odziewanie, odżywianie i pielęgnowanie.

1. Opieka lekarska.

§ 16.

1. Celem udzielenia opieki lekarskiej, koniecznej dla kuracji, tworzy się okręgi kuracyjne i ustala się dla każdego okręgu wedle potrzeby jednego lub więcej aprobowanych lekarzy (lekarzy okręgowych) po wysłuchaniu właściwych Starszych Brackich. Członkom mieszkającym w okręgu kuracyjnym i prowadzącym własne gospodarstwo domowe, wolno w razie korzystania z opieki lekarskiej przy leczeniu tej samej choroby w ciągu jednego miesiąca kalendarzowego zasięgać pomocy lekarskiej tylko u jednego z lekarzy ustalonych dla ich okręgu, o ile Zarząd Spółki Brackiej wyjątkowo nie zarządził czego innego, względnie nie zezwolił. Członkowie samotni, którzy nie prowadzą własnego gospodarstwa domowego, mają prawo wedle bliższych przepisów ustępu 2 do pomocy lekarskiej tylko lekarza leczniczego. W obwodach, w których lecznice są trudno dostępne, Zarząd Spółki Brackiej może przekazać leczenie samotnych w zakresie dopuszczonym dla innych członków lekarzom okręgowym.

2. Celem udzielenia leczenia szpitalnego zamiast zwykłej opieki lekarskiej tworzy się dla każdej lecznicy okręg (okręg lecznicowy). O ile członkowie w razie choroby nie mają prawa wzgl. nie chcą korzystać z opieki

lekarskiej lekarza okręgowego, udziela się im kuracji przez lekarzy tej lecznicy, w obrębie której mieszkają lub przebywają, a jeśli członkowie zachorują podczas wykonywania swej pracy zawodowej lub jeśli mieszkają wzgl. przebywają, poza okręgiem lecznicowym udzielają im pomocy lekarze tej lecznicy, w obrębie której leży ich miejsce zatrudnienia. W wypadkach wyjątkowych może Zarząd Spółki Brackiej zezwolić na wyjątki, mianowicie może Zarząd Spółki Brackiej zezwolić członkom, w razie zasłabnięcia podczas wykonywania pracy zawodowej, na wolny wybór pomiędzy kilku lecznicami. Właściwy względnie dopuszczony lekarz lecznicowy rozstrzyga także, czy należy udzielić tylko opieki nad chorym czy też leczenia szpitalnego (§§ 14 i 15).

3. Leczenie przez lekarzy-specjalistów następuje z reguły na podstawie przekazania przez właściwych wzgl. dopuszczonych lekarzy okręgowych lub lecznicowych. Poza tem rozstrzyga Zarząd Spółki Brackiej o rozgraniczeniu okręgów i właściwości poszczególnych lekarzy-specjalistów ustalonych dla leczenia członków.

4. Celem leczenia zębów tworzy się dla każdej przez Spółkę Bracką utrzymywanej kliniki dentystycznej okręg (okręg kliniki dentystycznej) i ustala się wedle potrzeby jednego lub więcej lekarzy-dentystów lub dentystów. Przydział członków do okręgów klinik dentystycznych następuje wedle możliwości z uwzględnieniem ich miejsca zamieszkania lub pobytu.

§ 17.

1. Członkowie, którzy nie mieszkają wzgl. nie przebywają w żadnym z okręgów kuracyjnych lub lecznicowych i w razie zasłabnięcia nie mogą się udać do lecznicy właściwej dla ich miejsca zatrudnienia, winni donieść o zasłabnięciu jak najprędzej Administracji Spółki Brackiej, a ta przekaże ich wówczas do kuracji u odpowiedniego lekarza lub w danej lecznicy.

2. Członkowie, którzy mieszkają w kraju, jednakże poza obwodem działania Spółki Brackiej, otrzymują na żądanie Spółki Brackiej przysługujące im świadczenia od tej brackiej kasy chorych, w której obwodzie leży ich miejsce

zamieszkania lub, jeżeli ono nie leży na obszarze żadnej brackiej kasy chorych, przez miejscową względnie powiatową kasę chorych.

3. Członek, który zachoruje podczas pobytu w kraju jednakże poza obwodem Spółki Brackiej i skutkiem tego nie może powrócić do swej miejscowości zamieszkania, otrzymuje w tym czasie przysługujące mu świadczenia od Spółki Brackiej przez bracką kasę chorych, w której obwodzie przebywa, lub, jeżeli miejscowość pobytu nie należy do obwodu żadnej brackiej kasy chorych, przez miejscową wzgl. powiatową kasę chorych miejscowości jego pobytu.

4. O ile członek, zatrudniony chwilowo zagranicą tamże zachoruje i z powodu swego stanu zdrowia nie może powrócić do kraju, pracodawca winien:

- a) spowodować, ażeby członek w czasie choroby otrzymał opiekę odpowiadającą wedle możliwości opiece, która mu przysługuje w Spółce Brackiej,
- b) zgłosić w ciągu jednego tygodnia zasłabnięcie w Spółce Brackiej,
- c) stosować się wedle możliwości do życzeń Spółki Brackiej, co do rodzaju opieki, a nawet na życzenie powierzyć jej tę opiekę.

§ 18.

Jeżeli w nagłych wypadkach trzeba było zawezwać, lekarza, który do Spółki Brackiej nie stoi w żadnym stosunku umownym, winien członek niezwłocznie po udzieleniu pierwszej pomocy przez tegoż lekarza udać się celem dalszego leczenia do lekarza właściwego, względnie wyznaczonego mu przez Administrację Spółki Brackiej. Niewłaściwemu lekarzowi winien chory oświadczyć i na jego życzenie udowodnić, że jest członkiem względnie dalej ubezpieczonym w kasie chorych Spółki Brackiej.

2. Lekarstwa i drobniejsze środki lecznicze.

§ 19.

Lekarstwa i drobniejsze środki lecznicze, potrzebne do opieki nad chorym, względnie do leczenia szpitalnego

wydaje się w lecznicach brackich możliwie w naturze. Pozatem wolno nabyć lekarstwa, przepisane przez lekarza właściwego względnie dopuszczonego do leczenia, w krajowych przez Państwo koncesjonowanych aptekach, inne środki lecznicze w składach dopuszczonych przez Zarząd Spółki Brackiej. Jeżeli miejsce zamieszkania lub pobytu leży zagranicą, nabywanie lekarstw i środków leczniczych dopuszczalne jest w aptece, względnie w składzie zagranicznym, o ile Zarząd nic innego nie zarządził.

b) Świadczenia w gotówce.

§ 20.

Jeżeli członek wskutek choroby staje się niezdolnym do pracy, otrzymuje on pomoc w formie następującej:

1. grosz chorego w razie udzielenia opieki nad chorym,
2. w razie udzielenia leczenia szpitalnego
  - a) zasiłek domowy, o ile aż do chwili choroby utrzymywał rodzinę całkowicie lub przeważnie, ze swego zarobku,
  - b) kieszonkowe, jeżeli wedle powyższego nie istnieje prawo do zasiłku domowego.

§ 21.

1. Grosz chorego, zasiłek domowy i kieszonkowe wyznacza się według wysokości zarobku. W tym celu dzieli się członków na 6 stopni zarobkowych według ich czystego zarobku. Dla każdego stopnia zarobkowego ustala się przeciętną kwotę zarobku jako zarobek podstawowy.

2. Członków wciela się

do stopnia zarobkowego	przy zarobku ponad	dziennym do	z zarobkiem podstawowym
1	—	1,50 zł.	1 zł.
2	1,50 zł.	2,50 „	2 „
3	2,50 „	3,50 „	3 „
4	3,50 „	4,50 „	4 „
5	4,50 „	5,50 „	5 „
6	5,50 „		6 „

3. Stopień zarobkowy każdego członka ustala się na każdy pojedynczy miesiąc kalendarzowy. Za podstawę

należy wziąć czysty zarobek, osiągnięty w miesiącu poprzednim w tych samych warunkach zatrudnienia. Jeżeli w miesiącu poprzednim nie osiągnięto żadnego zarobku czystego, wtedy należy wziąć za podstawę czysty zarobek osiągnięty ostatnio w tych samych warunkach zatrudnienia w miesiącu kalendarzowym. Jeżeli w żadnym z poprzednich miesięcy nie osiągnięto czystego zarobku w tym samym stosunku zatrudnienia, wtedy należy ustalić stopień zarobkowy dla odnośnego miesiąca wedle osiągniętego w nim czystego zarobku. Dla obliczenia dziennego zarobku należy podzielić miarodajny zgodnie z powyższem czysty zarobek przez liczbę dni pracy, najwyżej jednak przez 25. Jeżeli przy obliczeniu zarobku uwzględniono ułamki dni pracy, wtedy należy te ułamki zliczyć i ułamek pozostały ponad liczbę całych dni policzyć za całkowity dzień. Jeżeli zarobek wzgl. pensję płaci się bez względu na dni pracy, wtedy należy dla obliczenia zarobku dziennego przyjąć za podstawę 25 dni roboczych w miesiącu.

4. Do czystego zarobku należą oprócz pensji i zarobku także dodatki socjalne, udziały w zysku, pobory w naturze i inne, które otrzymuje członek, choćby tylko zwyczajowo, całkowicie lub częściowo zamiast pensji lub zarobku od pracodawcy względnie trzeciej osoby. Wartość poborów w naturze należy obliczyć podług cён miejscowych, ustalonych przez Urząd Ubezpieczeń na mocy § 160 O. U. R. Jedynie na podstawie takich poborów pobocznych i z poborów w naturze należy stwierdzić stopień zarobkowy tylko wtedy, jeżeli ich wartość regularnie przekracza połowę ogólnego wynagrodzenia.

5. Stopień zarobkowy dalej ubezpieczonych (§ 9) ustala się na podstawie czystego zarobku, który osiągnęli w ostatnim miesiącu kalendarzowym swego zatrudnienia w zakładach brackich. Jeżeli okaże się znaczna nierówność pomiędzy składkami i świadczeniami przysługującymi w razie choroby z jednej strony, a ogólnym dochodem dalej ubezpieczonego z drugiej, wtedy może Zarząd sprowadzać lub zezwolić na przejście do innego stopnia zarobkowego.

§ 22.

1. Wysokość grosza chorego, zasiłku domowego i kieszonkowego podczas nieprzerwanego trwania niezdolności do pracy ustala się według płacy podstawowej tego stopnia zarobkowego, wedle którego płacił członek ostatnio składki przed nastaniem wzgl. przed ponownem nastaniem niezdolności do pracy (§ 82).

2. Grosz chorego wynosi połowę miarodajnego zarobku podstawowego. O ile choroba jest spowodowana wypadkiem zawodowym, podwyższa się grosz chorego od początku 5 aż do upływu 13 tygodnia na rachunek pracodawcy albo właściwej instytucji ubezpieczeń od wypadków o $\frac{1}{6}$ miarodajnego zarobku podstawowego. Grosz chorego płaci się za każdy dzień pracy od 4 dnia choroby o ile i jak długo choroba połączona jest z niezdolnością do pracy. Jeżeli choroba dłużej trwa niż jeden tydzień, lub jest spowodowana wypadkiem zawodowym, wtedy płaci się grosz chorego za wszystkie dni pracy od pierwszego dnia niezdolności do pracy, a ponadto za takie niedziele i święta, w których niezdolność do pracy trwa bez przerwy.

3. Zasiłek domowy wynosi $\frac{3}{10}$, a jeżeli członek w swem gospodarstwie domowym utrzymuje całkowicie lub przeważnie więcej niż jedno dziecko wzgl. pasierba, $\frac{4}{10}$ miarodajnego zarobku podstawowego. Zasiłek domowy płaci się za każdy dzień pracy (§ 5), w którym udziela się leczenia szpitalnego, ponadto za niedziele i święta. Zasiłek domowy może być wypłacony bezpośrednio na ręce rodziny.

4. Kieszonkowe wynosi $\frac{1}{10}$ miarodajnego zarobku podstawowego. Ustęp 3 zdanie 2 obowiązuje odpowiednio.

5. Grosz chorego, zasiłek domowy i kieszonkowy wypłaca się w terminach półmiesięcznych.

c) Okres trwania pomocy dla chorych.

§ 23.

1. Pomoc dla chorych kończy się najpóźniej z upływem 26 tygodnia od dnia rozpoczęcia się choroby (§ 13 ustęp 2), o ile jednakże grosz chorego był pobierany dopiero od późniejszego dnia, wtedy dzień ten stanowi początek,

od którego liczy się termin. O ile okres pobierania grosza chorego obejmuje czas, w którym udzielało się tylko opieki nad chorym, wówczas tego czasu, najwyżej jednak 13 tygodni, nie wlicza się do okresu pobierania grosza chorego, jeżeli niezdolność do pracy zachodzi jeszcze po upływie tych 26 tygodni.

2. Jeżeli grosz chorego wypłacać należy ponad 26 tygodni od dnia rozpoczęcia się choroby, prawo do opieki nad chorym kończy się ze zgaśnięciem prawa do pobierania grosza chorego.

2. Pomoc położowa dla członkiń.

§ 24.

1. Członkinie, które w ostatnim roku przed porodem były ubezpieczone na wypadek choroby w brackiej lub innej ustawowej kasie chorych w kraju przez przynajmniej 6 miesięcy otrzymują jako pomoc położową:

- a) opiekę lekarską, o ile takowa potrzebną jest przy porodzie lub przy niedomaganiach podczas ciąży,
- b) jednorazową zapomogę na pokrycie dalszych kosztów powstałych przez poród i niedomagania podczas ciąży, a jeżeli poród nie nastąpi, zapomogę do kosztów powstałych przez niedomagania podczas ciąży w ustawowo ustalonych wysokościach,
- c) zasiłek położowy w wysokości grosza chorego, najmniej jednak w wysokości najniższej stawki ustawowej, na przeciąg 4 tygodni przed porodem i 6 tygodni po porodzie, z czego kwota za pierwsze 4 tygodnie jest płatna z dniem porodu,
- d) za każde własne nowonarodzone dziecko, które same karmią, zasiłek na karmienie w wysokości połowy grosza chorego, przynajmniej jednakże w wysokości najniższej stawki ustawowej aż do upływu 12 tygodnia po porodzie.

2. Jeżeli położnica umrze podczas porodu lub w okresie pobierania pomocy położowej, wówczas płaci się temu,

kto utrzymuje dziecko zasiłek położowy i zasiłek na karmienie w dalszym ciągu uprawnienia.

3. Za zgodą położnicy można jej wraz z noworodkiem zamiast zasiłku położowego i zasiłku na karmienie udzielić leczenia szpitalnego (§ 15, ustęp 2) i zasiłku domowego wzgl. kieszonkowego (§§ 20 i 22 ust. 3 i 4).

4. Zarząd może uchwalić, że członkinie mają przy porodach, i przy niedomaganiach podczas ciąży otrzymać bezpłatną pomoc położniczą i bezpłatne lekarstwa; w takim razie obniża się jednorazowy dodatek na koszt powstałe przez poród i niedomagania podczas ciąży (ustęp 1 lit. b) odpowiednio do ustawowych przepisów; jeżeli poród nie nastąpi, nie wypłaca się żadnej zapomogi.

§ 25.

Brzemienne, które należą do Spółki Brackiej przynajmniej przez 6 miesięcy, otrzymują, jeżeli z powodu brzemienności stają się niezdolnymi do pracy a jeszcze nie mają prawa do zasiłku położowego, zasiłek dla brzemiennych w wysokości grosza chorego, najwyżej na przeciąg 6 tygodni. Zamiast zasiłku dla brzemiennych można za zgodą położnicy udzielić leczenia szpitalnego (§ 15 ust. 2) i zasiłku domowego wzgl. kieszonkowego (§§ 20 i 22 ust. 3 i 4).

3. P o ś m i e r t n e.

§ 26.

1. W razie śmierci członka płaci się pośmiertne w wysokości 25-krotnej kwoty miarodajnego zarobku podstawowego (§ 21), przynajmniej jednak 50 zł.

2. Pośmiertne płaci się także, jeżeli śmierć nastąpiła w ciągu jednego roku od dnia ukończenia pomocy dla chorych jako skutek tej samej choroby, a zmarły aż do śmierci był niezdolnym do pracy.

3. Z pośmiertnego opłaca się najpierw koszt pogrzebu i wypłaca się je tym, którzy pogrzeb urządzili. Jeżeli pozostaje jakaś reszta, wtedy uprawnieni do pobierania jej są po kolei małżonek, dzieci, ojciec, matka, rodzeństwo, o ile żyli ze zmarłym w czasie zgonu we wspólności domowej. W razie braku takich uprawnionych, pozostała reszta przypada kasie chorych.

4. Pomoc dla osób z rodziny.

§ 27.

1. Żony i nie mające jeszcze 16 lat tak dzieci jak i pasierby członków (osoby z rodziny) otrzymują bezpłatną opiekę lekarską, o ile mieszkają w jednym z okręgów kuracyjnych (§ 16), i nie są same ubezpieczone na wypadek choroby. Wolno im jednak korzystać w ciągu jednego miesiąca celem leczenia tej samej choroby z pomocy tylko jednego lekarza ustalonego dla ich okręgu kuracyjnego, o ile Zarząd Spółki Brackiej wyjątkowo inaczej nie zarządził, względnie nie zezwolił na to.

2. Spółka Bracka opłaca połowę kosztów za lekarstwa i drobniejsze środki lecznicze przepisane przez lekarza właściwego lub dopuszczonego do leczenia osób z rodziny członka.

3. W razie ciężkiej choroby, zwłaszcza celem przeprowadzenia operacji, można osobom z rodziny członków udzielić leczenia szpitalnego w lecznicach brackich, z uwzględnieniem postanowień ust. 2, o ile jest możliwość pomieszczenia; nie przysługuje im prawo do zwrotu kosztów podróży, lub kosztów przewiezienia do lecznicy.

4. Osoby z rodziny, mieszkające względnie przebywające w kraju poza okręgiem kuracyjnym, otrzymują, o ile one same nie są ubezpieczone na wypadek choroby, jako odszkodowanie za udowodnione koszty leczenia przez lekarza, nie stojącego w stosunku umownym do Spółki Brackiej, połowę tego, co przysługuje lekarzowi wedle najniższych stawek taksy lekarskiej, obowiązującej dla jego miejsca zamieszkania, jakoteż połowę kosztów za lekarstwa, okulary, opaski przepuklinowe i inne drobniejsze środki lecznicze przepisane przez aprobowanego lekarza.

5. O ile w nagłych wypadkach zawezwano lekarzy, którzy nie stoją w stosunku umownym do Spółki Brackiej, stosują się odpowiednio przepisy § 18.

6. Jeżeli członek życzy sobie współudziału drugiego lekarza, wtedy winien przed jego zawezwaniem postarać się o zgodę leczącego lekarza brackiego. Lekarz bracki ma prawo tylko z ważnych przyczyn odrzucić lekarza, którego życzy sobie członek lecz może w każdym razie zażądać:

dla siebie funkcji głównego lekarza. Zawezwanie drugiego lekarza nie powinno narazić Spółkę Bracką na żadne koszty.

7. Jeżeli drugi lekarz przyzwany zostanie bez naglącej konieczności (ust. 5) i bez zgody lekarza brackiego, którego właściwość lub dopuszczalność uzasadniona jest wedle przepisów tego statutu, względnie wydanych do statutu przepisów wykonawczych, wtedy lekarz bracki ma prawo odmawiać leczenia względnie dalszego leczenia tak długo jak długo członek korzysta z opieki drugiego lekarza.

8. Lekarskiej pomocy położniczej udziela się tylko na podstawie piśmiennego zawezwania położnej.

5. Pomoc położowa dla osób z rodziny.

§ 28.

1. Żony, jakoteż te córki, pasierbice i wychowanki członka, które żyją z nim we wspólności domowej, otrzymują pomoc położową, jeżeli

- a) zwykle miejsce ich zamieszkania znajduje się w kraju,
- b) nie mają z własnego ubezpieczenia prawa do pomocy położowej,
- c) członkowie w ostatnim roku przed porodem byli ubezpieczeni na wypadek choroby w brackich lub innych ustawowych kasach chorych w kraju przez przynajmniej 6 miesięcy.

2. Jako pomocy położowej udziela się świadczeń przyśługujących po myśli § 24 ust. 1 członkiniom samodzielnie ubezpieczonym, zasiłku położowego i zasiłku na karmienie w wysokości najniższych stawek ustawowych.

3. W razie śmierci członka należy udzielać pomocy położowej żonom i tym córkom, pasierbicom i wychowanicom, które z członkiem aż do jego śmierci żyły we wspólności domowej, o ile poród nastąpił przed upływem 9 miesięcy od dnia śmierci członka.

4. Za zgodą położnicy można zamiast zasiłku położowego i zasiłku na karmienie udzielić jej wraz z noworodkiem leczenia szpitalnego (§ 15 ust. 2). Jeżeli poród nastąpi w lecznicy, wówczas jednorazowy dodatek obniża się do kosztów powstałych przez poród i niedomagania podczas ciąży, odpowiednio do ustawowych przepisów.

6. Pogrzebowe dla osób z rodziny.

§ 29.

1. W razie śmierci małżonki członka wzgl. małżonka członkini lub ich dziecka, nie mającego lat 16, udziela się pogrzebowego, o ile nie przysługuje prawo do pośmiertnego z ustawowego ubezpieczenia zmarłej osoby z rodziny.

2. Pogrzebowe w razie śmierci żony wzgl. małżonka wynosi 50 zł, w razie śmierci dziecka 25 zł.

3. § 26 ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie przy wypłacaniu pogrzebowego

7. Nadzwyczajne wsparcie.

§ 30.

1. W wypadkach niedostatku udziela się nadzwyczajnego wsparcia wedle oceny Zarządu członkom, ich rodzinie lub pozostałym po nich.

2. Nadzwyczajne wsparcia są też dopuszczalne, jeżeli wyleczenie chorych członków jest tylko możliwe w pewnym zakładzie leczniczym lub u wód, albo jeżeli dla wyleczenia są potrzebne jeszcze inne niż w § 15 ust. 1 wymienione środki lecznicze albo jeżeli po ukończeniu leczenia są potrzebne przeciw zniekształceniu lub kalectwu środki pomocnicze celem przywrócenia wzgl. utrzymania zdolności do pracy, albo jeżeli lekarz bracki do leczenia dopuszczony stwierdził, że członkinie lub osoby z rodziny po porodzie nie mogą wzgl. nie powinny swych noworodków same karmić.

3. Nadzwyczajnych wsparć udziela się ponadto w celu umieszczenia chorych osób z rodziny w letniskach Spółki Brackiej, w zdrojowiskach dziecięcych i t. d.

B. Ograniczenie świadczeń.

1. Utrata prawa do wszystkich lub pojedynczych świadczeń.

a) Utrata członkostwa.

§ 31.

1. Wszelkie prawa do świadczeń z kasy chorych ustają z ukończeniem członkostwa wzgl. dalszego utrzymania ubezpieczenia (§ 11) o tyle, o ile nie należy udzielać

- a) pośmiertnego w ciągu jednego roku po ustaniu pomocy dla chorych stosownie do przepisów w § 26 ust. 2 wzgl. § 34 ust. 2,
  - b) pomocy położowej dla osób z rodziny po śmierci ubezpieczonego, stosownie do przepisu w § 28 ust. 3, albo
  - c) świadczeń przy nastaniu wypadku ubezpieczeniowego w ciągu 3 tygodni po utracie członkostwa wedle § 34.
2. Prawo do pomocy dla chorego przy chorobach, powstałych w 2 lub 3 tygodniu po wystąpieniu ustaje bez ujmy dla praw z § 34, jeżeli członek występuje ze zatrudnienia uzasadniającego obowiązek (§ 5), wzgl. uprawnienie do ubezpieczenia (§ 7), o ile nie doniesie w ciągu jednego tygodnia, że dalej utrzymuje ubezpieczenie ani nie płaci statutowych składek w pełnej wysokości (§ 9).

b) Mylne ubezpieczenie.

§ 32.

Jeżeli po nastaniu wypadku ubezpieczeniowego, po zgłoszeniu przepisowem a nie rozmyślnie fałszywem wyjdzie na jaw, że mylnie przyjęto obowiązek wzgl. uprawnienie do ubezpieczenia, wówczas zachodzi uprawnienie do świadczeń z kasy chorych dopiero wtedy, gdy składki były przyjmowane bez przerwy i bez zastrzeżeń przez okres trzech miesięcy.

c) Poszkodowanie kasy z winy członka.

§ 33.

1. Członkowie, którzy spowodowali chorobę rozmyślnie lub przez karygodny udział w bijatykach lub czynach gwałtu, nie mają na przeciąg trwania tej choroby prawa do grosza chorego.

2. Członkowie, którzy narazili kasę na straty przez popełnienie czynu karygodnego, zagrożonego utratą praw obywatelskich, tracą na przeciąg jednego roku po popełnieniu czynu karygodnego prawo do grosza chorego.

3. Jeżeli choroba jest spowodowana wypadkiem zawodowym, wtedy nie wolno odmawiać grosza chorego lub zasiłku domowego nawet we wypadkach wymienionych w ustępach 1 i 2, chyba, że okaleczony poniósł wypadek przy popeł-

nieniu zbrodni, lub rozmyślnego występku, przyczem jednakże naruszenie górniczo-policyjnych przepisów nie uchodzi za występki.

2. Ograniczenie prawa co do wysokości, rodzaju i trwania świadczeń.

a) Nastanie wypadku ubezpieczeniowego w ciągu trzech tygodni po utracie członkostwa.

§ 34.

1. Jeżeli członkowie występują z powodu bezrobocia ze zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek wzgl. uprawnienia do ubezpieczenia, a byli w poprzednich 12 miesiącach przez przynajmniej 26 tygodni lub bezpośrednio przedtem przez przynajmniej 6 tygodni w brackich wzgl. innych ustawowych kasach chorych w kraju ubezpieczeni, wówczas zachowują, póki przebywają w kraju, we wypadkach ubezpieczeniowych które zdarzą się podczas bezrobocia i w ciągu 3 tygodni po wystąpieniu, prawo

- a) do pomocy dla chorych wedle §§ 14—23 z wyjątkiem kieszonkowego i z ograniczeniem pobierania grosza chorego za dni pracy od czwartego dnia choroby, nadto zasiłku domowego na $\frac{1}{4}$ miarodajnego zarobku podstawowego za dni pracy od czwartego dnia choroby,
- b) do pomocy położowej stosownie do §§ 24 i 25 z ograniczeniem świadczeń gotówkowych, wynikającym z litery a),
- c) do $\frac{4}{5}$ pośmiertnego stosownie do § 26,
- d) do pomocy położowej dla osób z rodziny stosownie do § 28.

2. Jeżeli choremu udziela się pomocy dla chorych aż do dnia śmierci, wtedy należy się pośmiertne także wówczas, o ile śmierć nastąpiła po upływie trzech tygodni po wystąpieniu.

3. Ograniczenia świadczeń wedle ustępu 1 obowiązują bez ujmy dla postanowień § 8 także wówczas, gdy stosunek zatrudnienia trwa w chwili wypadku ubezpieczeniowego, lecz zarobek nie należał się za okres ponad sześćpo sobie następujących dni pracy a składki nie zostały już całkowicie wpłacone przez członka na ręce posiadacza zakładu brac-

kiego lub do kasy Spółki Brackiej za czas przypadający od dnia odpadnięcia zarobku.

b) Zbieg kilku pretensji z tego samego lub z wielokrotnego ubezpieczenia na wypadek choroby.

§ 35.

1. Jak długo wypłaca się po porodzie zasiłek położnicy, nie istnieje prawo do grosza chorego.

2. Jeżeli rościć mogą kilka osób z powodu tego samego porodu pretensję ze swego ubezpieczenia do pomocy położniczej dla osoby z rodziny, wtedy należy udzielić tej pomocy tylko raz. Jeżeli przytem wchodzi w rachubę rozmaite brackie lub inne ustawowe kasy chorych, wtedy przysługuje położnicy prawo wyboru pomiędzy niemi.

3. Przy porodzeniu kilkorga dzieci udziela się pomocy położniczej, oprócz zasiłku na karmienie, tylko raz.

§ 36.

Jeżeli członek pobrał już w okresie 12 miesięcy z brackich względnie innych ustawowych kas chorych krajowych grosz chorego wzgl. świadczenia zastępcze za przeciąg czasu 26 tygodni z rzędu lub ogółem, a ta sama przyczyna spowoduje ponowną chorobę w ciągu następnych 12 miesięcy, wówczas udziela się pomocy dla chorych tylko w tym samym rozmiarze jak w wypadku § 34 ustęp 1 i najdłużej na przeciąg 13 tygodni.

§ 37.

1. Jeżeli członek, który pobiera świadczenia z kasy, przejdzie do brackiej wzgl. innej ustawowej kasy chorych w kraju lub z takowej do kasy chorych Spółki Brackiej, wtedy nowa kasa obejmuje od dnia przyjęcia dalsze udzielenie świadczeń wedle jej statutu. Czas trwania prawa liczy się od początku świadczeń pierwszej kasy, stopień zarobkowy wedle ostatnio przy pierwszej kasie miarodajnego wynagrodzenia dziennego.

2. Świadczenia ogranicza się tak jak w wypadku § 34 ustęp 1, o ile nie istniały już prawa do dalej idących świadczeń odnośnego rodzaju wobec pierwszej kasy.

3 Kasa zobowiązana w czasie porodu winna udzielać tak członkiniom jak i osobom z rodziny przy zmianie przynależności do kasy dalszej pomocy położowej bez względu na ustęp 1.

§ 38.

Jeżeli członek pobiera grosz chorego równocześnie z innego ustawowego ubezpieczenia, wtedy obniża się tenże zasiłek płatny wedle § 22 ustęp 2 o tyle, by łączne pobory grosza chorego otrzymywane przez ubezpieczonego nie przekraczały przeciętnej kwoty jego dziennego zarobku.

c) Zbieg z prawami lub świadczeniami z tytułu ubezpieczenia od wypadku.

§ 39.

1. O ile choroba nastąpiła skutkiem wypadku uzasadniającego prawo do odszkodowania, wtedy obniża się za czas, za który pobiera się rentę wypadkową lub leczenie szpitalne, grosz chorego o kwotę renty wypadkowej, w razie leczenia szpitalnego o kwotę pełnej renty.

2. Pozatem obowiązek kasy chorych do udzielenia świadczeń nie zostaje naruszony tem, że ubezpieczonemu przysługuje na mocy ustawowego ubezpieczenia od wypadku prawo do odszkodowania. Jednakże kasa chorych dochodzi prawa do wynagrodzenia zastrzeżonego jej wedle piątej księgi O. U. R. z odszkodowania ubezpieczenia od wypadku, które przysługiwało lub przysługuje jeszcze uprawnionemu za ten sam czasokres, a to w mierze określonej w następujących ustępach 3 i 4.

3. Za każdy dzień utrzymania, którego udziela się w razie leczenia szpitalnego obok opieki nad chorym, żąda się jako odszkodowania połowy miarodajnego zarobku podstawowego (§ 22 ust. 1) z ubezpieczenia od wypadku. Również żąda się odszkodowania z renty od wypadku za zasiłek domowy i za kieszonkowe, jako też za grosz chorego, o ile płacono się je bez względu na ustęp 1 w pełnej kwocie wedle § 22 ust. 2. Jeżeli Spółka Bracka udziela choremu całkowitego utrzymania w lecznicy, wtedy ma prawo żądać odszkodowania do wysokości pełnej renty od wypadku, pozatem aż do jej połowy. Jeżeli instytucja

ubezpieczeń od wypadku udziela leczenia szpitalnego, wtedy żąda się, odszkodowania za świadczenia z kasy chorych do wysokości pełnej renty wypadkowej. Wszystkie tego rodzaju roszczenia pokrywa się rentą zaległą oraz rentą płatną za czas całkowitego utrzymania w lecznicy do pełnej wysokości, innemi zaś kwotami rentowemi do połowy.

4. Jeżeli wedle § 26 wypłacono pośmiertne, wtedy żąda się zwrotu z pośmiertnego, które instytucja ubezpieczeń od wypadku udziela.

5. Spółka Bracka może sama wdrożyć dochodzenie, celem stwierdzenia uprawnienia do odszkodowania z ubezpieczenia od wypadku.

§ 40.

1. Jeżeli instytucja ubezpieczeń od wypadku obejmuje leczenie już przed upływem 13 tygodni od wypadku i świadczy obowiązkowo w czasie trwania leczenia, najdalej do upływu 13 tygodni od wypadku to, do czego kasa chorych byłaby zobowiązana, gdyby leczenie przez ową instytucję objęte nie zostało, wtedy kasa chorych jest tylko zobowiązana zwrócić instytucji kosztu obowiązkowo powstałe.

2. W przypadkach ustępu 1 mają znaczenie postanowienia piątej księgi O. U. R., o ile Zarząd nie zawarł z instytucją ubezpieczeń od wypadku umów innej treści.

d) Zbieg ze świadczeniami z ubezpieczenia inwalidzkiego i z ubezpieczenia dla pozostałych.

§ 41.

1. Jeżeli instytucja ubezpieczeń inwalidzkich i ubezpieczeń dla pozostałych udziela leczenia i w czasie trwania tego leczenia świadczy obowiązkowo to, do czego kasa chorych byłaby zobowiązana, gdyby leczenie nie zostało objęte, wtedy kasa chorych jest tylko zobowiązana zwrócić instytucji obowiązkowo powstałe koszty.

2. Postanowienia § 40 ust. 2 znajdują równomierne zastosowanie odnośnie do instytucji ubezpieczeń inwalidzkich i ubezpieczeń dla pozostałych.

- e) Zbieg z pretensjami do odszkodowania na zasadzie ustawowego obowiązku odszkodowania.

§ 42.

Jeżeli wskutek choroby, wypadku lub śmierci istnieje obok prawa do świadczeń z kasy chorych prawo do odszkodowania przez trzecią osobę, wtedy to prawo przechodzi na Spółkę Bracką i to aż do wartości świadczeń kasy chorych. Przytem oblicza się wartość opieki nad chorym za każdy dzień na $\frac{3}{8}$ miarodajnego zarobku podstawowego, zaś wartość utrzymania, udzielonego w razie przyznania leczenia szpitalnego obok opieki nad chorym za każdy dzień na połowę zarobku podstawowego.

- f) Pobyt poza okręgiem kuracyjnym i ograniczenie wolności.

§ 43.

Dalej ubezpieczeni (§ 9), którzy przebywają poza obwodem Spółki Brackiej, otrzymują zamiast opieki nad chorym świadczenia gotówkowe w wysokości połowy grosza chorego za każdy dzień choroby.

§ 44.

1. Pomoc dla chorych i pomoc położowa zostaje zawieszona:

- a) jeśli uprawniona osoba po zaślubnięciu lub po porodzie dobrowolnie, bez zezwolenia Zarządu Spółki Brackiej, udaje się za granicę i tam przebywa.
- b) jeśli uprawniony jest cudzoziemcem a pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej jest mu zabroniony wskutek zasądzenia w postępowaniu karnem.
- c) jeśli uprawniony odsiada karę więzienną, albo znajduje się w areszcie śledczym lub w domu pracy przymusowej albo w domu poprawy, z tem jednak zastrzeżeniem, że krewnym, których ubezpieczony aż do swego zaślubnięcia całkowicie lub przeważnie utrzymywał, należy płacić w myśl § 22 ust. 3 zasiłek domowy, jeżeli ubezpieczony staje się wskutek choroby niezdolnym do pracy.

2. Prawo do pomocy dla osób z rodziny, do pomocy położowej dla osób z rodziny i do pogrzebowego

istnieje także w razie zawieszenia pomocy dla chorych lub pomocy położowej (ust. 1), jeżeli te osoby (§ 27 ust. 1) przebywają w kraju.

g) Nieprzystoite i niesforne zachowanie się chorego.

§ 45.

1. Jeżeli członek lub osoba z rodziny członka uprawniona do kuracji (§ 27 ust. 1) winien będzie ciężkiego obrażenia leczącego lekarza Spółki Brackiej albo ustawicznego działania wbrew poleceniom lekarskim, przez co uniemożliwi wzgl. w znacznej mierze utrudni kurację, lekarz może odmówić dalszego leczenia, a Spółka Bracka dalszego udzielania pomocy dla chorych, lub pomocy dla osób z rodziny.

2. Jeżeli lekarz Spółki Brackiej zarządzi leczenie szpitalne, a chory uchyla się bez ważnej przyczyny od umieszczenia w oznaczonej lecznicy, albo jeśli chory opuszcza bez ważnej przyczyny i wbrew woli lekarza lecznicę, traci, na czas trwania swego opornego zachowania się, wszelkie prawa do pomocy dla chorych.

h) Przedawnienie.

§ 46.

Prawa do świadczeń przedawniają się po 2 latach, od dnia ich powstania.

3. Ograniczenie wypłat dla uprawnionego.

a) Potrącenie.

§ 47.

1. Z roszczeń uprawnionego do świadczeń kasy chorych można potrącać tylko:

- a) kwoty, które pobrał uprawniony na mocy ustawowego ubezpieczenia od wypadku albo innych ustawowych pretensji do odszkodowania, a które Spółce Brackiej przysługują na podstawie pretensji do zwrotu (§ 39) lub z powodu przejścia roszczenia odszkodowawczego (§ 42),
- b) zaległe składki,
- c) wypłacone zaliczki,

- d) przez Spółkę Bracką niesłusznie wypłacone świadczenia,
- e) kosztu postępowania obciążające uprawnionego,
- f) kary pieniężne, nałożone na uprawnionego na podstawie tego statutu.

2. Roszczenia do grosza chorego można potrącić tylko do połowy.

b) Przekazanie i zajęcie.

§ 48.

1. Prawa do świadczeń kasy chorych można prawnie przekazać, zastawiać lub zająć tylko z powodu

- a) zaliczki którą uprawniony otrzymał tytułem swych pretensji przed udzieleniem świadczeń od pracodawcy lub od organu Spółki Brackiej względnie członka takiego organu,
- b) roszczeń alimentacyjnych, które przysługują krewnym, małżonkowi, dawniejszemu małżonkowi, nieślubnemu dziecku albo innym uprawnionym wedle § 850 procedury cywilnej,
- c) roszczeń o zwrot kosztów, które przysługują z świadczeń Spółki Brackiej wedle §§ 1531—1537 i 1541 O.U.R. gminom, związkom opieki nad ubogimi albo na ich miejsce wstępującym pracodawcom lub kasom,
- d) zaległych składek, płatnych nie dawniej niż 3 miesiące wstecz.

2. O ile nie zachodzą warunki ustępu 1, może uprawniony przenieść swoje prawa tylko za zgodą Zarządu Gminy swej siedziby w całości lub w części na inne osoby.

VI. Członkostwo w kasie pensyjnej.

1. Obowiązek ubezpieczenia.

§ 49.

1. Robotnicy i robotnice, należący wedle przepisu § 5 (ust. 1 litera a) do kasy chorych, zobowiązani są przystąpić do kasy pensyjnej jako członkowie, jeżeli

- a) ukończyli 16 rok i nie przekroczyli jeszcze 40 roku życia,
- b) przy badaniu lekarskiem wykażą się jako zdolni do pracy zakładowej, jako cieleśnie i umysłowo zdrowi

1 wolni od takich chorób i wad, z których można przewidzieć wczesną śmierć lub przedwczesną niezdolność do pracy zawodowej.

2. Robotnicy względnie robotnice, którzy należeli już do Spółki Brackiej jako członkowie kasy pensyjnej, i albo nie utracili jeszcze wszystkich nabytych praw do świadczeń z kasy pensyjnej (§§ 54 ust. 3, 55 ust. 1 i 56), albo nabyli w razie pensjonowania prawo do policzenia już przynajmniej 60 stopniówek wedle § 60 ust. 1 i 2, muszą bez względu na wiek przystąpić znów do kasy pensyjnej jeżeli wedle przepisu § 5 (ust. 1 litera a) są obowiązani do przystąpienia do kasy chorych i są do pracy zawodowej jeszcze zdolni (§ 59) i jeżeli wówczas najdalej przed upływem 2 lat udowodnią poprzednie członkostwa wzgl. zapłacą składki do kasy pensyjnej.

3. Również robotnicy względnie robotnice, którzy należeli do innej krajowej brackiej kasy pensyjnej i nie utracili jeszcze wszelkich praw do świadczeń tej kasy pensyjnej, winni bez względu na ich wiek przystąpić do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, o ile wedle przepisu § 5 (ust. 1 litera a), zobowiązani są przystąpić do kasy chorych i są jeszcze zdolni do pracy zawodowej.

2. Uprawnienie do ubezpieczenia.

§ 50.

1. Członkowie i członkinie kasy chorych, których stan zdrowia nie pozwala na przyjęcie do kasy pensyjnej wedle § 49 ust. 1, będą na wniosek przyjęci do kasy pensyjnej, jeżeli

- a) wpłacili już 250 składek tygodniowych (§ 82) do kasy chorych Spółki Brackiej,
- b) postawią wniosek przed ukończeniem 45 roku życia u właściwego Starszego Brackiego lub w Administracji Spółki Brackiej,
- c) są jeszcze zdolni do pracy zawodowej (§ 59).

2. Członkowie i członkinie, których obowiązek ubezpieczenia w kasie pensyjnej ukończył się w myśl przepisu w § 53 ust. 2, będąc w dalszym ciągu zatrudnieni jako funkcjonariusze (§ 5 ust. 1 litera b) mogą zatrzymać nadal

członkostwo w kasie pensyjnej, o ile najpóźniej 3 miesiące po rozpoczęciu zatrudnienia jako funkcjonariusze postawią odpowiedni wniosek u właściwego Starszego Brackiego lub w Administracji Spółki Brackiej.

3. Dalsze utrzymywanie członkostwa w razie przerwania pracy.

§ 51.

Przepis § 8 obowiązuje odpowiednio dla członkostwa w kasie pensyjnej.

4. Początek i koniec członkostwa.

§ 52.

1. Członkostwo członków obowiązkowo ubezpieczonych (§ 49) rozpoczyna się, skoro rzeczywiście zachodzą warunki uzasadniające obowiązek przystąpienia nawet bez zgłoszenia członkostwa. Jeżeli konieczne dowody przedłożono z opóźnieniem, liczy się początek członkostwa wstecz od tego dnia, w którym warunki dla przystąpienia już istniały.

2. Członkostwo uprawnionych do ubezpieczenia wedle § 50 ustęp 1 rozpoczyna się najwcześniej z dniem, w którym deklarację przystąpienia oddano u właściwego Starszego Brackiego lub w Administracji Spółki Brackiej.

§ 53.

1. Członkostwo kończy się z rozwiązaniem stosunku roboczego lub służbowego, uzasadniającego obowiązek względnie uprawnienie do ubezpieczenia (§§ 49 i 50).

2. Obowiązek ubezpieczenia ustaje ponadto z chwilą, gdy w stosunku zatrudnienia członka kasy pensyjnej nastąpi istotna zmiana przez to, że go ten sam lub inny pracodawca zatrudnia dalej za wynagrodzeniem w charakterze funkcjonariusza (§ 5 ustęp 1 litera b).

3. Jeżeli w ciągu 3 lat od rozpoczęcia się członkostwa okaże się, że stan zdrowia członka nie odpowiada warunkom wymaganym dla przyjęcia do kasy pensyjnej (§ 49 ust. 1) a się da udowodnić, że członek tego stanu zdrowia przy rozpoczęciu członkostwa także nie posiadał, wtedy człon-

członkostwo nieważne jest od samego początku; wpłacone już składki przepadają jednakże na korzyść kasy, jeżeli członek przy poprzednim badaniu lekarskim celem przyjęcia do kasy pensyjnej zataił umyślnie swój stan choroby.

4. We wypadkach dalszego utrzymywania członkostwa wedle § 50 ust. 2 kończy się członkostwo również przez zgłoszenie wystąpienia z kasy pensyjnej. Zgłoszenie należy złożyć u właściwego Starszego Brackiego albo w Administracji Spółki Brackiej i nie wolno go cofnąć na czas wstecz leżący.

5. Stosunek ubezpieczeniowy po ukończeniu członkostwa.

a) Zaprzestanie pracy uzasadniającej obowiązek lub uprawnienie do ubezpieczenia.

§ 54.

1. Jeżeli członkostwo kończy się stosownie do § 53 ust. 1 lub 4, zanim powstanie prawo do pensji inwalidzkiej (§ 59 ust. 1 i 2) albo jeżeli inwalida nie uzyska po utracie prawa do pensji inwalidzkiej (§ 59 ust. 3) ponownie członkostwa wedle § 49 ust. 2, wtedy można prawa nabyte po myśli §§ 57—79 wraz z uprawnieniem do ponownego przyjęcia wedle § 49 ust. 2 utrzymać aż do ewentualnego ponownego nabycia członkostwa przy kasie pensyjnej Spółki Brackiej lub innej krajowej kasy brackiej przez płacenie opłaty za uznanie (uznaniówek) w wysokości 50 gr miesięcznie. Świadczenia dla żon i dzieci przewidziane w tym statucie uważa się jako nabyte dla żony, z którą członek przed ukończeniem członkostwa zawarł związek małżeński, i dla dzieci z tego małżeństwa już żyjących albo później narodzonych. Jeżeli od ukończenia członkostwa istniało prawo do pensji inwalidzkiej a inwalida zawarł przynajmniej jeden rok przed zgaśnięciem tego prawa małżeństwo z osobą nie młodszą jak o 10 lat, wtedy odnośne świadczenia uważać należy jako nabyte także dla tej żony i dla dzieci z tego małżeństwa już żyjących albo później narodzonych. Świadczenia dla dzieci członkiń uważa się jako nabyte już przed ukończeniem członkostwa matki,

jeżeli poród nastąpił nie później niż w 302 dniu potem. Jeżeli od ukończenia członkostwa istnieje prawo do pensji inwalidzkiej, wtedy należy uważać dzieci członkiń jako uprawnione, o ile ich urodzenie nastąpiło nie później niż w 302 dniu po ukończeniu tego prawa.

2. Uznaniówki należy płacić od dnia zakończenia opłaty składek (§ 85 ust. 2) aż do ewentualnego ponownego uzyskania członkostwa w jakiegobądź krajowej brackiej kasie pensyjnej (§§ 49, 56) za każdy miesiąc kalendarzowy z wyjątkiem tych miesięcy, w czasie których przez przeciąg lub przynajmniej półmiesiąca

- a) toczy się postępowanie pensyjne lub spór prawny o prawo do pensji,
- b) istnieje prawo do pobierania pensji inwalidzkiej (§ 59),
- c) występujący uczęszcza celem swego zawodowego wykształcenia do szkoły górniczej względnie szkoły budowy maszyn,
- d) występujący pełni obowiązkową służbę w sile zbrojnej Rzeczypospolitej Polskiej, albo
- e) występujący pełni podczas wojny Rzeczypospolitej Polskiej, w jej sile zbrojnej ochotniczo służbę wojskową, sanitarną lub tej podobną.

W wypadkach litery d) i e) uważa się dwa miesiące następujące po zwolnieniu z wojskowej, sanitarnej lub podobnej służby jako równoważne.

3. Nabyte prawa gasną bez uszczerbku dla ewentualnych praw z § 55 ust. 1, jeżeli nie zapłacono uznaniówek przez 12 miesięcy, za które należało je uiścić po myśli ust. 2.

4. O ile członkinie wstępują w związek małżeński i występują wskutek tego z zatrudnienia uzasadniającego członkostwo, lub zostaną na mocy ustawowych przepisów z takiego zatrudnienia zwolnione, wtedy otrzymują odprawę za jeszcze niewygasłe (ust. 1 do 3) albo ponownie nabyte (§ 57) prawa do świadczeń kasy pensyjnej w wysokości osobistych składek wpłaconych dla nabycia tych praw (§ 86 ust. 2). Odprawę tę wypłaca się tylko wtedy,

jeżeli tego żądają, przed upływem jednego roku po wyjściu za mąż lub od dnia zwolnienia na podstawie ustawowych przepisów.

b) Przejście do kategorii funkcjonariuszy.

§ 55.

1. Jeżeli członkostwo kończy się po myśli § 53 ust. 2 wskutek dalszego zatrudnienia w charakterze funkcjonariusza, wtedy zatrzymują swą ważność prawa nabyte do chwili rozpoczęcia zatrudnienia funkcjonariusza, w myśl przepisu § 54 ust. 1 bez placenia uznaniówek.

2. Jeżeli obowiązek ubezpieczenia ustaje po myśli § 53 ust. 2 przed nabyciem stopniówek za 3 lata przez członkostwa w Spółce Brackiej (§ 60 ust. 1) albo w innej krajowej kasie brackiej albo przez odbywanie wojennej, sanitarnej lub podobnej służby (§ 60 ust. 2), wtedy członek zamiast nabytych praw otrzymuje odprawę we wysokości składek przez niego wpłaconych do kasy pensyjnej (§ 86 ust. 2), o ile tego zażąda przed upływem jednego roku od rozpoczęcia zatrudnienia w charakterze funkcjonariusza.

c) Przystąpienie do innej brackiej kasy pensyjnej.

§ 56.

Jeżeli członek wystąpił z kasy pensyjnej i uzyska członkostwo w innej krajowej brackiej kasie pensyjnej przed wygaśnięciem praw do świadczeń w kasie pensyjnej Spółki Brackiej (§ 54 ust. 3), wtedy zatrzymuje on swe prawa do pensji inwalidzkiej i wdowiej w rozmiarze wynikającym z §§ 54 ust. 1, 60 ust. 1—4 i 63 ust. 1 tak długo, jak długo trwają roszczenia do innej kasy brackiej. W razie wpłacenia tych uprawnień można zatrzymać wobec Spółki Brackiej nabyte prawa tylko wedle przepisu w § 54. Jeżeli ubezpieczony zawrze związek małżeński dopiero po wystąpieniu z kasy pensyjnej Spółki Brackiej, to żona mimo tego zatrzymuje prawo do świadczeń Spółki Brackiej,

przyznano prawo to do świadczeń z innej kasy brackiej.

d) Ponowne nabycie wygasłych praw.

§ 57.

1. Jeżeli uzyskano od Spółki Brackiej na wypadek spensjonowania prawo do zaliczenia przynajmniej 60 stopniówek (§ 60 ust. 1 i 2), które wygasło jednakże wedle § 54 ust. 3, prawa te uzyskają znowu ważność, jeżeli członkostwo zostanie ponownie nabyte w myśl § 49 ust. 2.

2. O ile nie zachodzą warunki ustępu 1, odżyją wygasłe prawa do świadczeń kasy pensyjnej Spółki Brackiej lub innej krajowej kasy brackiej w tym samym rozmiarze, w którym istniały przed zgaśnięciem, jeżeli ubezpieczony przez nowe członkostwo w kasie pensyjnej Spółki Brackiej lub innej krajowej kasy brackiej nabędzie stopniówki za jeden rok (§ 60 ust. 1). Jeżeli członek należy do innej krajowej kasy brackiej, wtedy te prawa zyskają jednakże ważność tylko w tym rozmiarze, w którym zostały zatrzymane przy przejściu do innej kasy wedle § 56.

V. Świadczenia kasy pensyjnej.

A. Wypadki i świadczenia ubezpieczeniowe.

§ 58.

1. Kasa pensyjna udziela odpowiednio do następujących przepisów świadczeń:

- a) pensji inwalidzkiej w razie niezdolności członków do pracy zawodowej,
- b) grosza wdowiego zonom po zmarłych członkach i odprawy wdowiej w razie ponownego zamążpójścia wdowy,
- c) grosza sierocego dzieciom pozostałym po zmarłym członku,
- d) pogrzebowego w razie śmierci uprawnionych inwalidów, ich rodzin i uprawnionych wdów i sierót,
- e) opieki nad chorym i pomoc dla osób z rodziny w razie choroby uprawnionych inwalidów, osób z ich rodzin i uprawnionych wdów i sierót,

f) nadzwyczajne zapomogi w szczególnych wypadkach niedostatku u inwalidów, wdów lub osób z ich rodzin.

1. Pensja inwalidzka w razie niezdolności do pracy zawodowej.

§ 59.

1. Członek kasy pensyjnej albo dawniejszy członek uprawniony w myśl §§ 54, 55 lub 56 otrzymuje pensję inwalidzką, skoro ze względu na stan swój cielesny lub umysłowy staje się niezdolnym do wykonywania pracy zawodowej, albo trwale, albo po ustaniu udzielenia pomocy dla chorych udzielanej wedle § 23. Za pracę zawodową uważa się tę pracę, którą członek wyłącznie lub przeważnie wykonywał w jednym lub więcej zakładach brackich albo która w brackich zakładach tego samego rodzaju się trafia, a pod względem jej znaczenia gospodarczego jest jej równoważnościowa.

2. Jeżeli czasokres, w którym niezdolność do pracy zawodowej nastąpiła, nie da się bliżej stwierdzić, ustala się za jej początek ten dzień, w którym ją lekarz stwierdza. Jeżeli jednakże po tym dniu płaci się na podstawie ostatniego stosunku zatrudnienia uzasadniającego członkostwo pensję miesięczną lub wynagrodzenie, wtedy przyjmuje się, że niezdolność do pracy zawodowej powstała z chwilą zaprzestania płacenia pensji względnie zarobku.

3. Jeżeli stan inwalidy się tak dalece polepszy, że staje się on znów zdolnym do trwałego wykonywania swojej pracy zawodowej, albo wykonuje znów regularnie swoją pracę zawodową (ust. 1), wówczas prawo do pensji inwalidzkiej odpada. Jeżeli inwalida bez słusznej przyczyny utrudnia swoim zachowaniem się orzeczenie lekarskie odnoszące się do zmiany swego stanu, wtedy przepuszcza się, że jest on ponownie zdolny do wykonywania swej pracy zawodowej.

§ 60.

1. Wysokość pensji ustale się dla członków i członkiń odrębnie i stopniuje się ją wedle wysokości zarobku (§ 21) podczas członkostwa jakoteż wedle czasu trwania tegoż.

W tym celu tworzy się 5 klas członkostwa i ustala się dla każdej klasy kwotę podstawową jako stopniówkę. Z tych stopniówek oblicza się przez zliczenie roczną kwotę pensji inwalidzkiej w ten sposób, że dla każdego miesiąca kalendarzowego, w którym istniało członkostwo w kasie pensyjnej, liczy się stopniówkę tej klasy, do której członek w odnośnym miesiącu był przydzielony.

2. Jeżeli członek zostanie powołany do służby wojсковej lub wystąpi z zakładów brackich, ażeby w razie wojny Rzeczypospolitej Polskiej w polskiej sile zbrojnej pełnić ochotniczo służbę wojenną, sanitarną lub podobną, wtedy liczy się stopniówki również za miesiące kalendarzowe następujące po ukończeniu płacenia składek. W razie pełnienia służby w czasie pokoju policzenie następuje tylko wtedy, o ile członek aż do powołania już miał prawo do przynajmniej 12 stopniówek według ustępu 1. Zaliczenie ma miejsce do końca miesiąca, w którym nastąpiło zwolnienie podczas stanu pokojowego, lub aż do upływu drugiego miesiąca kalendarzowego, który następuje po zwolnieniu podczas wojny wzgl. po ukończeniu tejże.

3. O ile nie zachodzą warunki ustępu 2, stopniówki należy obliczyć tylko o tyle, o ile składki zostały zapłacone (§ 86).

4. Stopniówka wynosi

w klasie członkostwa	dla należących do kasy pensyjnej:	zł
I	członkiń 1 stopnia zarobkowego	0,54
II	„ pozostałych stopni zarobkowych	1,08
III	członków 1 i 2 stopnia zarobkowego . .	0,90
IV	„ 3, 4 i 5 „ „ . .	1,80
V	„ 6 „ „ . .	2,20

Członkowie kasy pensyjnej, którzy do kasy chorych już nie należą, mogą tylko za zgodą Zarządu Spółki Brackiej przejść do innej klasy członkostwa. Dla policzenia stopniówek wedle ustępu 2 jest miarodajną IV klasa członkostwa.

5. Jeżeli członkostwo istniało w kasie pensyjnej Spółki Brackiej albo w innej krajowej kasie brackiej aż do chwili powstania prawa do pensji inwalidzkiej, a prawo takie opiera się już na samem członkostwie w Spółce Brackiej (ust. 1—3 i § 71), a nie na członkostwie w innej krajowej

brackiej kasy pensyjnej, nabytem w niej po ostatniem wystąpieniu z Spółki Brackiej, wtedy pensji inwalidzkiej udziela się, łącznie z udziałami innych kas brackich, miesięcznie przynajmniej 20 zł.

6. Pensja inwalidzka jest płatna w ratach z końcem każdego miesiąca kalendarzowego w kasie Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach. Wypłatę można uzależnić od przedłożenia zaświadczenia życia. Wypłata może być także zarządzona stosownie do potrzeby i względów celowości w innych miejscach i w innym czasie, jednakże w miesiącu płatności, pod warunkiem, że miejsca te i czas zostały poprzednio ogłoszone. Jeżeli ubezpieczony był ostatnio członkiem innej brackiej kasy pensyjnej, wtedy wypłaca się część przypadającą na Spółkę Bracką wraz z pensją inwalidzką płatną z funduszowej kasy.

7. Wysokość pensji inwalidzkiej należnej w myśl ustępu 1-4 wynika z załączonej tabeli (załącznik A).

§ 61.

O ile prawo do pensji inwalidzkiej nie gaśnie stosownie do przepisu z § 59 ust. 3, z powodu, że inwalida znów stał się zdolnym do wykonywania pracy zawodowej, wtedy kończy się płacenie penji z upływem miesiąca kalendarzowego, w którym zmarł inwalida, o ile nie ma roszczenia do odszkodowania z ubezpieczenia od wypadku.

2. Grosz wdowi i odprawa wdowia.

§ 62.

Grosz wdowi otrzymują wdowy po członkach inwalidach i członkach dawniejszych uprawnionych wedle §§ 54, 55 lub 56, jeżeli zawarcie związku małżeńskiego nastąpiło przed ukończeniem członkostwa w kasie pensyjnej Spółki Brackiej (§ 53) względnie innej krajowej kasie brackiej (§ 56, ust. 1), albo jeżeli zawarcie związku małżeńskiego nastąpiło podczas pobierania pensji inwalidzkiej (§ 59), w tym ostatnim przypadku jednakże tylko, o ile członkostwo w kasie pensyjnej Spółki Brackiej istniało aż do rozpoczęcia poboru pensji, wdowa nie była młodszą niż 10 lat od inwalidy i od zawarcia związku małżeńskiego prawo do renty inwalidzkiej istniało przynajmniej już jeden rok.

§ 63.

1. Grosz wdowi wynosi $\frac{6}{10}$ pensji inwalidzkiej, która przysługiwała mężowi wedle § 60 ust. 1—4 lub na wypadek niezdolności do pracy zawodowej przysługiwałaby od dnia ustania członkostwa.

2. Jeżeli w dniu śmierci członka istniały dla pobierania pensji inwalidzkiej warunki § 60 ust. 5, albo istniałyby one w tym dniu przy nastaniu niezdolności do pracy zawodowej, wtedy grosza wdowiego udziela się, łącznie z udziałami z innych kas brackich, miesięcznie przynajmniej 15 zł.

3. Przepisy § 60 ust. 6 mają odpowiednie zastosowanie do płacenia grosza wdowiego.

4. Grosz wdowi wypłaca się w całej wysokości także wtedy, jeżeli wdowa na mocy ustawowego ubezpieczenia inwalidzkiego i ubezpieczenia dla pozostałych pobiera rentę wdowią (§ 1322 O. U. R.)

5. Wysokość grosza wdowiego należnego wedle ust. 1 wynika z załączonej tabeli (załącznik B).

§ 64.

1. Prawo do grosza wdowiego powstaje z dniem śmierci małżonka, zaś o ile po jego śmierci przysługuje pensja inwalidzka, z dniem następującym po ustaniu tejże.

2. O ile nie ma roszczenia do odszkodowania z ubezpieczenia od wypadku, prawo do grosza wdowiego gaśnie z upływem miesiąca kalendarzowego tego, w którym wdowa ponownie wyszła za mąż wzgl. zmarła.

3. Jeżeli prawo do grosza wdowiego odpada wskutek ponownego zamążpojęcia wdowy, płaci się wdowie odprawę. O ile istniało roszczenie do zwrotu grosza wdowiego z renty od wypadku (§ 76), odprawa wdowia wynosi 100 zł, w przeciwnym razie 200 zł. Jeżeli wdowa zrezygnowała z odprawy wdowiej w razie ponownego zamążpojęcia, jej prawo nie ustaje, lecz spoczywa póki istnieje nowe małżeństwo. Jeżeli wobec tego istnieje kilkakrotne prawo do grosza wdowiego, wtedy należy zastosować § 63 ust. 2 odnośnie

do łącznej kwoty poszczególnych świadczeń pensyjnych, bez względu na to, czy warunki zachodziły w jednym lub więcej wypadkach.

3. Grosz sierocy,

§ 65.

Grosz sierocy płaci się dla dzieci niemających jeszcze 16 lat po zmarłych członkach, inwalidach lub dawniejszych członkach uprawnionych wedle § 54 wzgl. § 55, o ile matce dzieci nie należy albo nienależałoby odmówić prawa do grosza wdowiego wedle przepisów § 62. Grosz sierocy płaci się też dla dzieci, niemających jeszcze 16 lat, po członkiniach, inwalidkach lub wedle § 54 lub § 55 uprawnionych dawniejszych członkiniach, o ile urodzenie się dzieci nastąpiło przed upływem 302 dnia od ukończenia członkostwa albo od ustania prawa do pensji inwalidzkiej, jeżeli to prawo istniało od ukończenia członkostwa.

§ 66.

1. Grosz sierocy wynosi dla każdej sieroty $\frac{1}{4}$ pensji inwalidzkiej, która przysługiwała ojcu lub matce wedle § 60 ust. 1 do 4, lub przysługiwałaby w razie niezdolności do pracy zawodowej od ukończenia członkostwa. Jeżeli członkostwo trwało do śmierci ojca wzgl. matki albo istniało roszczenie do pensji inwalidzkiej dla ojca albo matki od ukończenia członkostwa aż do śmierci bez przerwy, jako grosz sierocy należy płacić, bez ujemy dla postanowień ust. 7, miesięcznie przynajmniej 9 zł.

2. Jeżeli uprawnienie do grosza sierocego istnieje tak na podstawie członkostwa ojca jak i członkostwa matki, wysokość grosza sierocego należy obliczyć z każdego uprawnienia wedle pierwszego zdania ustępu 1 i ustalić grosz sierocy na sumę wynikających z tego pojedynczych kwot. Ostatnie zdanie ustępu 1 ma równoznaczne zastosowanie.

3. Przepisy § 60 ustęp 6 mają z wyjątkiem ostatniego zdania odpowiednie zastosowanie do płatności grosza sierocego.

4. Grosz sierocy należy wypłacać w całej wysokości także wtedy, jeżeli się dla sierót płaci grosz sierocy na mocy ustawowego ubezpieczenia inwalidzkiego i ubezpieczenia dla pozostałych (§ 1322 O. U. R.)

5. Grosz sierocy płaci się prawnemu zastępcy sierót wzgl. osobie lub do miejsca przez niego wyznaczonych.

6. Wysokość grosza sierocego płatnego wedle ustępu 1' z wyjątkiem kwoty zasadniczej wynika z załączonej tabeli (załącznik C).

7. Wysokość poborów przysługujących wdowie i sierotom członka lub dawniejszego członka nie może przewyższać wysokości pensji inwalidzkiej. Pojedyncze kwoty grosza sierocego obliczone wedle powyższych przepisów zmniejsza się w danym razie w równym do siebie stosunku.

§ 67.

1. Prawo do grosza sierocego powstaje z dniem śmierci ojca, jeśli matka była członkinią, z dniem jej śmierci, jednakże nie przed upływem płacenia pensji inwalidzkiej dla ojca lub matki.

2. O ile nie dochodzi się prawa zwrotu z ubezpieczenia od wypadku, prawo do grosza sierocego gaśnie z upływem miesiąca kalendarzowego, w którym sierota umarła lub ukończyła 16-ty rok życia, lub została przysposobiona.

4. Pogrzebowe.

§ 68.

1. W razie śmierci inwalidy (§ 59), jego żony lub dziecka niemającego jeszcze lat 16, wdowy (§ 62) albo sieroty (§ 65) płaci się pogrzebowe, o ile nie istnieje prawo do pośmiertnego w równej albo wyższej wysokości z ustawowego ubezpieczenia samego zmarłego lub do pogrzebowego wskutek przynależności małżonka, ojca albo matki zmarłego do ustawowej kasy chorych, względnie o ile nie nastąpi wypłacenie pensji przez inną kasę bracką (§§ 60' ust. 5 i 63 ust. 3).

2. Pogrzebowe wynosi:	zł
w razie śmierci inwalidy	75
„ „ „ inwalidki, żony inwalidy lub wdowy .	50
„ „ „ dziecka inwalidy lub sieroty	25

3. Jeżeli równocześnie istnieje prawo do pośmiertnego na mocy ustawowego ubezpieczenia zmarłego, lub do pogrzebowego wskutek przynależności małżonka, ojca lub matki zmarłego do ustawowej kasy chorych, wtedy udziela się zapomogi zmniejszonej o kwotę tego uprawnienia.

4. Przepisy § 26 ust. 3 mają odpowiednie zastosowanie dla płacenia pogrzebowego wedle ustępu 1 i 2

5. Pomoc dla chorych i pomoc dla osób z rodziny.

§ 69.

1. Inwalidzi, którzy nie są ubezpieczeni na wypadek choroby, otrzymują na rachunek kasy pensyjnej Spółki Brackiej pomoc dla chorych wedle przepisów §§ 14—19; nie przysługuje im jednakże prawo do leczenia szpitalnego ani do leczenia zębów.

2. Żony i dzieci, nie mające jeszcze 16 lat, inwalidów (§ 59), wdowy (§ 62) i sieroty (§ 65) otrzymują na rachunek kasy pensyjnej pomoc dla osób z rodziny w tym samym rozmiarze, w ten sam sposób i pod temi samemi warunkami, co osoby z rodziny członków kasy chorych wedle § 27, o ile ustawowa kasa chorych, do której inwalida lub wdowa należy, nie udziela statutowo pomocy dla osób z rodziny.

6. Nadzwyczajne zapomogi.

§ 70.

Zarząd Spółki Brackiej udziela wedle swej oceny członkom kasy pensyjnej lub ich rodzinom względnie pozostałym w wypadkach niedostatku nadzwyczajnych zapomóg.

B. Ograniczenie świadczeń.

1. Utrata praw do wszystkich lub pojedynczych świadczeń.

a) Czasokres wyczekiwania.

§ 71.

Jeżeli wypadek ubezpieczeniowy nastąpi przed nabyciem stopniówek za 3 lata przez członkostwo w Spółce brackiej (§ 60 ust. 1) lub w innej krajowej kasie brackiej lub przez służbę wojenną, sanitarną lub podobną (§ 60 ust. 2), prawo do świadczeń z kasy pensyjnej istnieje tylko wtedy, gdy wypadek ubezpieczeniowy spowodowany jest przez nieszczęśliwy wypadek przy pracy zawodowej.

b) Spowodowanie wypadku ubezpieczeniowego przez własną winę

§ 72.

1. Jeżeli członek lub wedle §§ 54, 55 lub 56 uprawniony spowodował niezdolność do pracy zawodowej umyślnie, wtedy nie przysługuje mu prawo do pensji inwalidzkiej.

2. Jeżeli członek lub wedle §§ 54, 55 lub 56 uprawniony popełnił zbrodnię, lub rozmyślnie występował, nie będący wyłącznie naruszeniem przepisów górniczo-policyjnych i spowodował tem swą niezdolność do pracy zawodowej, a zbrodnia ta lub ten występek zostały albo stwierdzone wyrokiem w postępowaniu karnem albo wyroku takiego jeszcze nie wydano wskutek nieobecności wzgl. z innego powodu leżącego w osobie członka, można odmówić całkowicie lub częściowo wypłaty pensji inwalidzkiej. Jednakże w tym przypadku wypłata może nastąpić całkowicie lub częściowo na ręce rodziny ubezpieczonego, jeżeli ta mieszka w kraju i aż do popełnienia zbrodni lub występku była utrzymywana całkowicie lub przeważnie z zarobku członka.

§ 73.

Jeżeli śmierć lub inwalidztwo ubezpieczonego nastąpi przez popełnienie czynu karygodnego i udowodniono zonie wyrokiem w postępowaniu karnem uczestnictwo lub po-

plecznictwo, wtedy nie udziela się grosza wdowiego. Uczestnictwo lub popiecznictwo ze strony wdowy przypuszcza się, jeżeli wyrok nie zapadł wskutek nieobecności lub z innych powodów leżących w jej osobie.

c) Uprawnieni obcokrajowcy mieszkający zagranicą.

§ 74.

Jeżeli obcokrajowcowi przysługuje pensja inwalidzka, grosz wdowi lub sierocy i jeżeli nie posiada on miejsca zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej lub wyprowadza się z Rzeczypospolitej Polskiej, wtedy można roszczenie umorzyć przez jednorazowe zapłacenie odprawy we wysokości świadczeń przysługujących mu na trzy lata.

2. Ograniczenie prawa co do wysokości i trwania.

a) Zbieg ze świadczeniami kasy chorych.

§ 75.

Jeżeli wedle przepisów tego statutu istnieje z tej samej przyczyny prawo tak do świadczeń kasy chorych jak do świadczeń kasy pensyjnej, świadczeń z kasy pensyjnej udziela się tylko o tyle, o ile one przewyższają wysokość względnie wartość świadczeń z kasy chorych; jednakże płaci się pensję inwalidzką bez zmiany dalej, jeżeli uprawniony jako inwalida znów przystąpił do kasy chorych i korzysta z pomocy dla chorych.

b) Zbieg ze świadczeniami na mocy ubezpieczenia od wypadku.

§ 76.

1. Jeżeli wypadek ubezpieczeniowy został spowodowany przez nieszczęśliwy wypadek przy pracy zawodowej i wskutek tego przysługują uprawnionemu prawa do odszkodowania na mocy ustawowego ubezpieczenia od wypadku, kasa pensyjna dochodzi prawa do wynagrodzenia zastrzeżonego jej wedle piątej księgi O. U. R. z odszkodowania ubezpieczenia od wypadku, które przysługiwało

lub przysługuje jeszcze uprawnionemu za ten sam czasokres, a to w mierze określonej w następnym ustępie.

2. Zwrotu odszkodowania żąda się:

za połowę pensji inwalidzkiej z połowy renty od wypadku (§ 558 O. U. R.),

za połowę grosza wdowiego z połowy renty wdowiej (§ 586 O. U. R.),

za połowę grosza sierociego z połowy renty sierocej (§ 586 O. U. R.)

Jeżeli instytucja ubezpieczeń od wypadku udziela leczenia szpitalnego, wtedy żąda się odszkodowania za połowę pensji inwalidzkiej aż do wysokości pełnej renty.

3. Dla zaspokojenia roszczenia odszkodowawczego zabiera się zaległe kwoty rentowe aż do pełnej wysokości, inne kwoty rentowe aż do połowy. Zwrotu odszkodowania można albo dochodzić przeciw instytucji ubezpieczeń od wypadku albo potrącać od świadczeń z kasy pensyjnej (§ 79).

4. Świadczenie rozpoczyna i kończy się z odszkodowaniem za nieszczęśliwy wypadek o tyle, o ile żąda się zwrotu odszkodowania z ubezpieczenia od wypadku.

5. Spółka Bracka może sama wdrożyć dochodzenie celem stwierdzenia uprawnienia do odszkodowania z ubezpieczenia od wypadku.

c) Ograniczenie wolności.

§ 77.

1. Prawo do świadczeń spoczywa, dopóki uprawniony odbywa jedną lub więcej kar więziennych, jeżeli ich łączne trwanie przekracza jeden miesiąc albo dopóki uprawniony umieszczony jest w domu pracy przymusowej lub w zakładzie poprawczym.

2. Jeżeli uprawniony posiada krewnych mieszkających w kraju, których utrzymywał przed rozpoczęciem kary więziennej z swego zarobku całkowicie lub przeważnie, świadczenia należy im wypłacać w całości lub częściowo.

d) Przedawnienie.

§ 78.

Przepisy § 46 mają odpowiednie zastosowanie.

3. Ograniczenie wypłat dla uprawnionego.

§ 79.

Co do potrącenia, przekazania i zajęcia świadczeń kasy pensyjnej stosują się odpowiednio przepisy §§ 47 i 48.

VI. Pokrycie wydatków kasy chorych i kasy pensyjnej.

A. Składanie funduszków.

1. Obowiązek płacenia składek ze strony posiadaczy zakładów i członków.

§ 80.

1. Fundusze tak na ubezpieczenie na wypadek choroby jak na ubezpieczenie pensyjne winni składać posiadacze zakładów (§ 2) i członkowie w myśl następujących przepisów.

2. Fundusze na ubezpieczenie na wypadek choroby składają się z bieżących składek posiadaczy zakładów i członków. Obok tego służą na cele ubezpieczenia na wypadek choroby dochody z kar porządkowych wedle §§ 126—128 i dochody z majątku kasy chorych (§ 88).

3. Fundusze na ubezpieczenie pensyjne składają się:

- a) z wstępnego przy przyjmowaniu członków do kasy pensyjnej,
  - b) z bieżących składek pracodawców i ubezpieczonych.
- Obok tego służą dla celów ubezpieczenia pensyjnego uznaniówki dawniejszych członków wedle § 54, należytości za wystawienie nowych wykazów członkostwa, dochody z kar porządkowych wedle §§ 126—128 i dochody z majątku kasy pensyjnej (§ 88).

§ 81.

1. Posiadacz zakładu brackiego winien za każdego członka kasy chorych lub kasy pensyjnej zatrudnionego

w jego zakładach tak obowiązkowo ubezpieczonego jak przystępującego do kasy pensyjnej wedle § 50 ust. 1 płacić składki do kasy chorych względnie do kasy pensyjnej w tej samej wysokości, w jakiej je członek winien płacić na mocy obowiązku ubezpieczenia lub z powodu przystąpienia do kasy pensyjnej wedle § 50 ust. 1. Jeżeli inny posiadacz zakładu był zobowiązany do uiszczenia zładek za pewien okres czasu na podstawie zatrudnienia członka (§§ 82 ust. 4 i 85 ust. 2), wtedy nie opłaca się już żadnej składki aż do upływu tego czasokresu.

2. Jeżeli pracodawca nie opłaca za członka uprawnionego do przystąpienia do kasy chorych albo do kasy pensyjnej składek w tej samej wysokości, co członek sam, ponieważ wedle ustępu 1 do tego nie jest obowiązany, wówczas członek sam powinien płacić składkę w takiej wysokości, aby kasa otrzymała tę samą składkę, co w razie obowiązkowego ubezpieczenia od pracodawcy i członka razem. W takiej wysokości winni płacić składki także dalej ubezpieczeni (§ 9).

2. Składki do kasy chorych.

§ 82.

1. Składki do kasy chorych należy opłacać na czas trwania ubezpieczenia (§§ 10 i 11), o ile nie zachodzi niezdolność do pracy i zarazem nie uzyskano prawa do pomocy dla chorych, na zasiłek połogowy lub na zasiłek dla brzemennych (§§ 13, 14, 23—25).

2. Składki do kasy chorych wymierza się wedle wysokości zarobku, i w tym celu ustala się je w odsetkach zarobku podstawowego (§ 21).

3. Składki do kasy chorych oblicza się za tygodnie kalendarzowe, które rozpoczynają się od poniedziałku (tydzień składkowy). Przytem należy liczyć na każdy tydzień składkowy po 6 dni pracy,

4. Składkę tygodniową (ust. 3) należy także wtedy płacić, jeżeli członkostwo (§§ 10 i 11) lub obowiązek płacenia składek (ust. 1) istniało tylko w czasie niepełnego tygodnia składkowego.

§ 83.

Wysokość składek do kasy chorych (§ 82 ust. 2) należy tak obliczyć, aby po pokryciu wydatków służących celom ubezpieczenia na wypadek choroby pozostała nadwyżka na utworzenie lub uzupełnienie funduszu zapasowego, aż ten osiągnie lub przekroczy wysokość rocznych wydatków wedle doświadczeń ostatnich 3 lat.

3. Składki do kasy pensyjnej.

a) Wstępne i opłaty.

§ 84.

1. Kto jeszcze nie należał do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, jednakże wedle § 49 ust. 1 lub 3 zobowiązany jest do niej przystąpić, otrzyma po przedłożeniu wymaganych dowodów wykaz członkostwa i winien zapłacić wstępne, które wynosi dla członka 3 zł, dla członkini 1,50 zł.

2. Członkowie kasy pensyjnej otrzymają na życzenie nowe wygotowanie wykazu członkostwa (ust. 1) za opłatą należytości w wysokości 1 zł.

b) Bieżące składki.

§ 85.

1. Składki do kasy pensyjnej wymierza się dla członków i dla członkin wedle stopniówek ustalonych w § 60 ustęp 4.

2. Składki do kasy pensyjnej ustala się na miesiące kalendarzowe. Składki te płaci się za pełen miesiąc kalendarzowy także wtedy, jeżeli członkostwo istniało tylko w czasie niepełnego miesiąca kalendarzowego (§§ 52 i 53).

3. Składki należy płacić również wtedy, gdy dowody potrzebne do stwierdzenia obowiązku przystąpienia (§§ 112 i 114) nie były jeszcze przedłożone i członkostwo się jeszcze nie rozpoczęło (§ 52 ust. 1). Te składki przypadną kasie pensyjnej nawet wówczas, gdyby przyjęcie do kasy pensyjnej nie nastąpiło.

4. Zresztą nie wolno pociągać do płacenia składek do kasy pensyjnej takich osób, które nie są przyjęte do kasy

pensyjnej ze względu na to, że nie czynią one zadość wymaganiom statutu.

§ 86.

1. Składki do kasy pensyjnej ustala się naprzód na przeciąg kilku lat. Wysokość składek należy tak obliczyć, aby Spółce Brackiej wraz z innemi dochodami kasy pensyjnej (§ 80 ust. 3) umożliwiały one stale należyte wypełnianie jej zadań, odnośnie do świadczeń kasy pensyjnej przy uwzględnieniu wszelkich okoliczności, które należy wziąć pod uwagę. W myśl powyższego należy tak uregulować dochody kasy pensyjnej przez wymiar składek, aby powstała nadwyżka, wystarczająca do utworzenia w przeciągu stu lat funduszu zapasowego w wysokości skapitalizowanej wartości bieżących pensji inwalidzkich, grosza wdowiego i grosza sierociego.

2. Na czasokres od 1 kwietnia 1925 r. do 31 grudnia 1928 r. wynoszą miesięczne składki do kasy pensyjnej

dla członków	I klasy członkostwa	1,50 zł
„ „	II „ „	3,— „
„ członków	III „ „	3,— „
„ „	IV „ „	6,— „
„ „	V „ „	7,20 „

3. Jeżeli się okaże, że pobierane składki nie odpowiadają przepisom w ustępie 1, winien Zarząd Spółki Brackiej uchwalić odpowiednie podwyższenie, względnie obniżenie.

4. Pobieranie, płatność i przedawnienie składek.

§ 87.

1. Posiadacz zakładu brackiego jest zobowiązany od pensji wzgl. od zarobku, przysługującego za miesiąc kalendarzowy pojedynczym u niego zatrudnionym członkiem strącać składki płatne za dany miesiąc do kasy Spółki Brackiej, jako też wstępne, opłaty (§ 84) i ewentualne kary porządkowe (§§ 127—128). Składki potrącone za miesiąc winien posiadacz zakładu wpłacić aż do końca miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu składkowym

wraz ze składkami zakładu brackiego (§ 81) i ze składkami urlopowanych (§§ 8 i 51) do kasy Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach wzgl. do innego przez Zarząd Spółki Brackiej oznaczonego miejsca. Jeżeli obowiązek płacenia składek do kasy chorych rozciąga się wedle § 82 ust. 1 w ciągu jednego tygodnia składkowego (§ 82 ust. 3) na czasokres, który się rozpoczyna w jednym miesiącu kalendarzowym a kończy się dopiero w następnym, wtedy należy składkę za taki tydzień stracić i wpłacić wraz z składkami za pierwszy z tych miesięcy.

2. Członkowie i dalej ubezpieczeni, zatrudnieni w zakładach brackich są zobowiązani do płacenia składek, wstępnego i ewentualnie innych opłat i kar porządkowych i muszą zezwolić na ich potrącenie przez pracodawcę. Dalej ubezpieczeni, którzy nie są zatrudnieni w zakładach brackich, winni wpłacać składki do kasy chorych za każdy miesiąc kalendarzowy aż do upływu następnego miesiąca do kasy Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach. Przytem liczy się tydzień kalendarzowy, podczas którego rozciąga się obowiązek płacenia składek wedle § 82 ust. 1 na czasokres, który rozpoczyna się w jednym miesiącu kalendarzowym, a kończy się w następnym, jako należący do pierwszego z tych miesięcy.

3. Zaległe składki, wstępne, opłaty i kary początkowe przedawniają się po upływie dwóch lat od dnia ich płatności.

4. Jeżeli wypłata zarobku następuje w inny sposób a nie według miesięcy kalendarzowych, Zarząd może uchwalić przepisy dotyczące ściągania, płacenia i płatności składek odbiegające od postanowień ustępów 1 i 2.

B. Lokowanie majątku.

§ 88.

Majątek kasy chorych jak i majątek kasy pensyjnej należy ulokować na procenta wedle ogólnych przepisów ustawowych obowiązujących dla pupilarnego umieszczania pieniędzy, o ile na wniosek Zarządu Spółki Brackiej władza nadzorcza nie zgodzi się na lokowanie innego ro-^Naję.

pieniędzy, o ile na wniosek Zarządu Spółki Brackiej władza nadzorcza nie zgodzi się na lokowanie innego rodzaju.

VII. Przeprowadzenie ubezpieczenia.

A. Podmiot ubezpieczenia.

1. Zdolność prawna.

§ 89.

1. Spółka Bracka jest osobą prawną.
2. Zastępstwo Spółki Brackiej przed sądami i poza nimi przysługuje Zarządowi (§§ 94—96), który otrzymuje od Wyższego Urzędu Górniczego poświadczenie dotyczące osób wchodzących w skład Zarządu jako dowód uprawnienia do zastępstwa.

2. Organizacja.

§ 90.

Organami Spółki Brackiej są:

- a) Walne Zebranie (§§ 91—93),
- b) Zarząd (§§ 94—96),
- c) Wydział Administracyjny (§§ 97—98),
- d) Starsi Braccy (§§ 99—104),
- e) Administracja (§§ 105—107).

a) Walne Zebranie.

§ 91.

1. Członkami Walnego Zebrania są:

- a) posiadacze znajdujących się w ruchu zakładów brackich,
- b) Starsi Braccy.

2. Członków tych winien Zarząd zwołać regularnie pod koniec każdego drugiego roku kalendarzowego na (Zwyczajne) Walne Zebranie. Zarząd winien ponadto zwołać w ciągu trzech miesięcy (nadzwyczajne) Walne Zebranie, jeżeli tego zażąda władza nadzorcza lub jeżeli część posiadaczy zakładów brackich albo część Starszych Brackich postawią na piśmie odpowiedni wniosek z podaniem celu, o ile Walne Zebranie do załatwienia tego jest kompetentne, a wniosek popiera po myśli § 93 ust. 4 przynajmniej trzecia część głosów wszystkich posiadaczy zakładów brackich względnie wszystkich Starszych Brackich.

3. Posiadacze zakładów brackich wzgl. ich prawni zastępcy mogą za piśmiennem poświadczeniem dać się zastąpić na Walnem Zebraniu wzajemnie albo przez funkcjonariuszy zakładów brackich, Starsi Braccy natomiast odpowiednio tylko wzajemnie.

4. Zaproszenie na Walne Zebranie ma nastąpić najpóźniej 2 tygodnie przed wyznaczonym terminem za pomocą listów poleconych, chyba że Walne Zebranie uzna jednogłośnie zaproszenia innego rodzaju za ważne. Równocześnie z zaproszeniem należy podać do wiadomości porządek dzienny wraz z wnioskami Zarządu i zwrócić uwagę na przepisy § 93 ust. 2 i 3, odnoszące się do uchwał.

§ 92.

1. Do obowiązków Walnego Zebrania należy:

- a) zmiana statutu,
- b) wybór członków Zarządu i ich zastępców,
- c) wybór Wydziału dla zbadania i przyjęcia rachunku rocznego,
- d) wybór Wydziału dla dochodzenia roszczeń Spółki Brackiej wobec członków Zarządu lub urzędników z powodu ich czynności służbowych.
- e) wybór ławników do Brackiego Sądu Rozjemczego.

2. Wnioski dotyczące zmiany statutu, które nie wychodzą z Zarządu, należy wziąć pod uwagę tylko wtedy, jeżeli zostały piśmiennie przedłożone Zarządowi (Administracji) przynajmniej na jeden tydzień przed dniem wyznaczonym na Walne Zebranie a wniosek popiera przynajmniej piąta część głosów wszystkich posiadaczy zakładów brackich względnie wszystkich Starszych Brackich. Propozycje dotyczące zmiany statutu należy nawet wtedy, jeżeli pochodzą od Zarządu podać do wiadomości posiadaczy zakładów brackich i Starszych Brackich przed Walnem Zebraniem. Na Walnem Zebraniu są tylko wtedy dopuszczalne wnioski dotyczące zmiany statutu, jeżeli stoją w ścisłej łączności ze zmianami proponowanymi zawczasu przed Walnem Zebraniem i jeżeli je proponuje albo Zarząd albo taka część posiadaczy zakładów brackich lub

Starszych Brackich, którą popiera przynajmniej piąta część głosów wszystkich posiadaczy zakładów brackich lub wszystkich Starszych Brackich.

§ 93.

1. Na Walnem Zebraniu przewodniczy przewodniczący Zarządu Spółki Brackiej lub jeden z jego zastępców. W razie ich nieobecności wybierają członkowie należący do Zarządu z grupy posiadaczy zakładów brackich wraz z zastępcami takich zwyczajnych członków ewentualnie nieobecnych kierownika zebrania ze swego grona.

2. Uchwały Walnego Zebrania są prawomocne bez względu na liczbę obecnych, jeżeli zebranie zostało zwołane przepisowo i stawili się zarówno przedstawiciele zakładów brackich jak i Starsi Braccy.

3. Przedstawiciele zakładów brackich i Starsi Braccy uchwalają i wybierają oddzielnie. Uchwały mogą zapaść tylko wtedy, jeżeli zarówno przedstawiciele zakładów brackich i Starsi Braccy uchwalą wniosek większością oddanych głosów (ust. 4). Wnioski, na które się nie zgodzą obie strony, należy uważać za odrzucone. Na każde stanowisko w jednym z organów Spółki Brackiej wybiera się odrębnie. Głosowanie może się odbyć w drodze aklamacji, względnie w inny podobny sposób, o ile większość z obecnych uprawnionych do głosowania się na to zgodzi. W przeciwnym razie głosuje się za pomocą kartek. Kto otrzyma przytem najwięcej głosów, uchodzi za wybranego, jeżeli uzyskał więcej niż połowę wszystkich oddanych głosów; w przeciwnym razie należy pomiędzy nim a tym, który po nim otrzymał najwięcej głosów, przeprowadzić ściślejszy wybór. W razie równości głosów rozstrzyga los.

4. Każdemu przedstawicielowi zakładu brackiego przysługuje przy wyborach i głosowaniu jeden głos na każde 100 członków przez niego zatrudnionych. Za członków przytem nieuwzględnionych liczy się także jeden głos. Dla obliczenia liczby głosów należy wziąć za podstawę ostatni spis ubezpieczonych w liście składkowej. Każdemu Starszemu Brackiemu przysługuje dla siebie i dla każdego zastąpionego przez niego Starszego Brackiego po jednym głosie.

3. Z przedmiotów obrad i uchwał Walnego Zebrania należy sporządzić protokół.

b) Zarząd Spółki Brackiej.

§ 94.

1. Zarząd Spółki Brackiej tworzy się dla zastępstwa i zarządzania Spółką Bracką. Zarząd składa się z 10 zwyczajnych członków, po pięciu przez posiadaczy zakładów brackich wzgl. ich zastępców, po pięciu przez Starszych brackich wybranych po myśli § 93 ust. 3 i 4 na Walnem Zebraniu na sześć lat kalendarzowych.

2. Na zastępców posiadaczy zakładów brackich mogą zostać wybrani oprócz posiadaczy lub ich prawnych zastępców, także urzędnicy i funkcjonariusze zakładów brackich, na zastępców członków tylko Starsi Braccy. Zresztą bierne prawo wyborcze posiadają tylko pełnoletni mężczyźni, którzy są w posiadaniu obywatelstwa polskiego oraz praw obywatelskich i którzy mieszkają w kraju.

3. Dla każdego zwyczajnego członka należy wybierać jednego pierwszego i jednego drugiego zastępcę, którzy go zastępują w razie przeszkody, wzgl. wstępują na jego miejsce aż do następnego Walnego Zebrania, w razie ustąpienia z urzędu (ust. 4). Zastępcy z grupy pracodawców jakoteż z grupy pracobiorców mogą w swych grupach wzajemnie się zastępować.

4. Członkowie Zarządu i ich zastępcy tracą swój urząd:

- a) o ile nie wypełniają już warunków uzasadniających ich wybieralność wedle ust. 2,
- b) z upływem ich czasokresu wyborczego (ust. 1).

5. Co dwa lata występuje z zarządu po pięć członków lub zastępców wybranych przez posiadaczy zakładów brackich wzgl. ich zastępców i po pięciu wybranych przez Starszych Brackich. Pomędzy występującymi nie może się znajdować przy żadnej z obydwóch grup więcej niż dwóch zwyczajnych członków, nie więcej niż dwóch pierwszych zastępców i nie więcej niż dwóch drugich zastępców. Zresztą stosuje się kolejność wystąpienia wedle czasokresu, który upłynął od ich wyboru.

6. Na każdym Walnem Zebraniu należy przeprowadzić nowe wybory na miejsce członków Zarządu i ich zastępców ustępujących wedle ustępu 5 na końcu roku kalendarzowego. Przytem mogą ustępujący członkowie ponownie być wybrani. Jeżeli członek Zarządu lub zastępca wystąpił przed upływem swego czasokresu wyborczego, wtedy należy przeprowadzić na następным Walnem Zebraniu wybór dodatkowy na pozostały czasokres wyborczy.

§ 95.

1. Do obowiązków Zarządu należy oprócz zastępstwa Spółki Brackiej nazewnątrz (§ 89), które Zarząd zlecić może jednemu lub więcej z swych członków, zarządzanie Spółką Bracką, o ile wedle statutu nie jest inny organ do tego kompetentny.

2. Do obowiązków Zarządu należy w szczególności

- a) ustalenie składek do kasy chorych i kasy pensyjnej w myśl przepisów §§ 82 ust. 2, 83 i 86 ust. 1 i 3,
- b) zawiadywanie majątkiem kasy chorych i majątkiem kasy pensyjnej wedle przepisów § 88, oraz lokowanie rozporządzalnej gotówki i udzielanie urzędnikom kasowym absolutorjum w myśl § 107 ust. 3,
- c) rozstrzyganie wniosków, dotyczących przyjęcia nowych zakładów do Spółki Brackiej (§ 3) i zawieranie koniecznych układów, celem wyrównania ciężarów powstających przez przyjęcie tychże zakładów,
- d) uregulowanie opieki lekarskiej, w myśl przepisów § 16, zwłaszcza przez rozgraniczenie okręgów kuracyjnych, okręgów lecznicowych, okręgów lekarzy-specjalistów oraz okręgów klinik dentystycznych,
- e) ustalenie obwodów członkowskich wedle § 100,
- f) kierownictwo wyborami Starszych Brackich w myśl przepisów § 101 jako też rozstrzyganie co do wybieralności wedle § 102 i co do ustąpienia Starszego Brackiego z jego urzędowanie w myśl § 104,
- g) wydawanie regulaminu służbowego dla Starszych Brackich wedle § 103,
- h) wybór Wydziału Administracyjnego (§ 97), oraz bliższe ograniczenie i regulowanie czynności tego Wydziału przez wydanie regulaminu służbowego,

- i) dobieranie potrzebnych urzędników i lekarzy Spółki Brackiej oraz zawieranie kontraktów służbowych z nimi i aptekarzami,
- j) ustalenie ewentualnych zmian co do odszkodowania za wydatki przy urzędowych czynnościach honorowych wedle §§ 108–110,
- k) ustalenie własnego regulaminu służbowego.

§ 96.

1. Członkowie Zarządu wybierają niezwłocznie po upływie roku kalendarzowego, w którym odbyło się zwykłe Walne Zebranie (§) 91 ust. 2) na bieżący i następujący rok kalendarzowy z grona należących doń posiadaczy zakładów wzgl. ich zastępców jednego przewodniczącego, jako też pierwszego i drugiego zastępcę przewodniczącego.

2. Do obowiązków przewodniczącego należy nadzór nad urzędowaniem, jako też zwoływanie Zarządu. Jeżeli ani członek ani jego zastępcy w zarządzie nie mogą brać udziału w posiedzeniu zwołanem i członek względnie jego zastępca nie wyznaczył innego zastępcy uprawnionego do tego w myśl § 94 ust. 3, wtedy przewodniczący może powołać takiego wedle własnego uznania.

3. Zarząd zbiera się z reguły w dniach wyznaczonych przez poprzednią uchwałę. Zarząd należy też wtedy zwołać, jeżeli tego zażąda władza nadzorcza albo jeżeli tego domaga się czterech członków z podaniem celu, a uchwała Zarządu odpowiadająca celowi jest dopuszczalna wedle przepisów statutu. Porządek dzienny należy podać do wiadomości przynajmniej 3 dni przed każdym posiedzeniem Zarządu.

4. Zarząd jest zdolny do powzięcia uchwał, jeżeli na posiedzeniu jest obecnych przynajmniej 3 przez posiadaczy zakładów wzgl. ich zastępców wybranych członków lub ich zastępców i 3 przez Starszych Brackich wybranych członków lub ich zastępców.

5. Uchwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów, należy wniosek w ciągu jednego miesiąca jeszcze raz przedłożyć do głosowania.

6. Jeżeli powtórne głosowanie wykaże równy podział głosów a poważne interesy Spółki Brackiej będą zagrożone wskutek nieprzyjęcia wniosku, wtedy można się zwrócić

do Wyższego Urzędu Górniczego o rozstrzygnięcie co do przyjęcia lub odrzucenia wniosku. Takiego rozstrzygnięcia musi się jednak domagać conajmniej trzecia część przedstawicieli posiadaczy zakładów albo przedstawicieli członków w Zarządzie i można to uczynić tylko w ciągu miesiąca od dnia powtórnego głosowania. Rozstrzygnięcie Wyższego Urzędu Górniczego zapada w drodze uchwały. W ciągu miesiąca od dnia doręczenia uchwały Zarządowi, można wnieść zażalenie do Wyższego Brackiego Sądu Rozjemczego.

7. Z przedmiotów i uchwał każdego posiedzenia należy spisać protokół, który powinien być podpisany przez tyle członków obecnych przy uchwałach, ilu potrzeba dla powzięcia uchwał wedle ustępu 4.

c) Wydział Administracyjny.

§ 97.

1. Celem rozstrzygania wniosków w sprawie roszczeń o świadczenia gotówkowe z kasy pensyjnej (§ 120 ust. 1) i sprzeciwów przeciw orzeczeniom Administracji Spółki Brackiej (§ 121 ust. 1) Zarząd wybiera Wydział Administracyjny i rozgranicza jako też reguluje jego działalność za pomocą regulaminu służbowego.

2. Członkowie Zarządu tak z grupy pracodawców jak z grupy Starszych Brackich wybierają po 6 członków Wydziału Administracyjnego na przeciąg 2 lat kalendarzowych. Dla tych wyborów stosują się przepisy § 93 ust. 3, dla wybieralności przepisy § 94 ust. 2, dla utraty urzędu przepisy § 94 ust. 4. Jeżeli członek Wydziału Administracyjnego traci swój urząd przed upływem swego czasokresu wyborczego, Zarząd winien przeprowadzić wybór dodatkowy na pozostały czasokres wyborczy.

§ 98.

1. Posiedzenia Wydziału Administracyjnego odbywają się wedle potrzeby. W każdym posiedzeniu winni wziąć udział 2 członkowie, z nich jeden przedstawiciel pracodawców i jeden Starszy Bracki. Wezwanie członków następuje w kolejności oznaczonej przez Zarząd.

2. Zwolywanie posiedzenia i jego kierownictwo należy do kompetencji posiadacza zakładu, względnie jego zastępcy, powołanego wedle kolejności.

3. Wydział Administracyjny rozstrzyga większością głosów. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony.

4. Z przedmiotów posiedzenia i uchwał należy spisać protokół, który podpisują własnoręcznie obaj na posiedzeniu obecni członkowie.

d) Starsi Braccy.

§ 99.

1. Celem uregulowania sposobu urzędowania z organami powołanymi do zawiadywania Spółką Bracką, dzieli się członków i innych uprawnionych na obwody wedle ich miejsca zatrudnienia lub zamieszkania w myśl następnych przepisów (§ 100).

2. Dla każdego, wedle ustępu 1 utworzonego obwodu wybiera się wedle przepisów § 101 jednego Starszego Brackiego.

§ 100.

1. Zasadniczo jeden obwód należy utworzyć dla każdego zakładu brackiego. Zarząd Spółki Brackiej może jednakże tworzyć więcej obwodów dla zakładu brackiego, w którym regularnie zatrudnionych jest więcej niż 1000 członków. Zakłady brackie, w których zatrudnia się regularnie mniej niż 300 członków, można połączyć z innymi takimi zakładami brackimi w jeden obwód, albo też przydzielić do innego obwodu.

2. Ubezpieczonych, którzy już nie są zatrudnieni w zakładach brackich, jakoteż inwalidów, wdowy i sieroty przydziela do obwodów Administracja Spółki Brackiej. Póki to nie nastąpi, właściwym jest dotychczasowy obwód ubezpieczonego wzgl. zmarłego.

§ 101.

1. Wybór Starszych Brackich następuje na przeciąg 6 lat, dla każdego obwodu oddzielnie, przez tajne i bez-

pośrednie głosowanie członków obwodu uprawnionych do głosowania, którzy prawo wyborcze mogą wykonać tylko osobiście przez oddanie kartki wyborczej.

2. Uprawnionymi do głosowania są pełnoletni mężczyźni członkowie płacący składki, bez względu na to, czy są w kasie chorych i kasie pensyjnej lub tylko w jednej z tych kas obowiązkowo ubezpieczeni lub do ubezpieczenia uprawnieni. Inwalidzi są tylko wtedy uprawnieni do głosowania, jeżeli należą jako członkowie do kasy chorych (§§ 5 i 7). Nie mają prawa głosu w zakładach brackich już nie zatrudnieni w dalszym ciągu ubezpieczeni (§ 9) ani też członkowie, którzy nie są w posiadaniu praw obywatelskich.

3. Przed wyborem winni posiadacze zakładów brackich przedłożyć Zarządowi na wezwanie listy wyborcze celem zbadania. Zarząd wyznacza czas wyboru, podaje go do wiadomości przynajmniej jeden tydzień przed dniem wyborów przez wywieszenie odnośnych ogłoszeń w dotyczących zakładach brackich, mianuje kierownika wyborów i reguluje przebieg wyborów za pomocą ordynacji wyborczej.

4. Kto przy wyborze otrzyma najwięcej głosów, uchodzi za wybranego, o ile otrzyma więcej niż połowę wszystkich oddanych głosów; w przeciwnym razie należy pomiędzy nim a tym, który po nim otrzymał najwięcej głosów, przeprowadzić ściślejszy wybór.

5. Zarząd mianuje Starszego Brackiego w razie nieprzybycia żadnego wyborcy albo w razie braku uprawnionych do głosowania lub wybieralnych członków.

§ 102.

1. Na Starszego Brackiego obwodu może wybrany zostać tylko ten, który

- a) należy do odnośnego obwodu albo do innego dla tego samego zakładu brackiego utworzonego obwodu,
- b) jest w zakładzie brackim zatrudniony,
- c) jest wedle § 101 uprawniony do głosowania lub należy jako inwalida (§ 59) do kasy pensyjnej i równocześnie jako dalej ubezpieczony (§ 9) do kasy chorych,

- d) należy przynajmniej od 5 lat bez przerwy jako członek do kasy chorych lub do kasy pensyjnej, albo jako inwalida do kasy pensyjnej i równocześnie jako dalej ubezpieczony do kasy chorych,
- e) od lat 10 nie jest zawieszony w swym urzędzie jako Starszy Bracki (§ 104),
- f) przekroczył 30 rok życia,
- g) posiada obywatelstwo polskie,
- h) włada językiem polskim w słowie i w piśmie i umierachować,
- i) wolny jest od wad cielesnych, które przeszkadzałyby mu w wykonywaniu urzędu Starszego Brackiego,
- j) jest nieskazitelny i trzeźwy, żyje w uregulowanych stosunkach gospodarczych i, ani on sam ani jego rodzina, ani członkowie rodziny z nim we wspólności domowej żyjący nie prowadzą restauracji względnie wyszynku, albo innego interesu, któryby go mógł uzależnić gospodarczo od względów członków jego obwodu.

2. Zarząd Spółki Brackiej rostrzyga, czy wybrany na podstawie § 101 ust. 4 jest wybieralnym po myśli przepisów ust. 1. Wybranego prawomocnie w myśl powyżej wymienionych przepisów, pouczy pełnomocnik Zarządu o obowiązkach i prawach Starszego Brackiego i zobowiąże go przez podanie ręki. O takim zobowiązaniu należy spisać protokół, który przez obie strony musi być własnoręcznie podpisany.

§ 103.

1. Do obowiązków Starszego Brackiego należy:

- a) pośrednictwo we wszelkich sprawach administracyjnych pomiędzy członkami i organami powołanymi do zarządzania Spółką Bracką.
- b) wykonywanie nadzoru nad stosowaniem się członków obwodu do przepisów statutu i wydanych do niego przepisów wykonawczych,
- c) przestrzeganie praw i zastępowanie członków obwodu w sprawach ubezpieczeniowych, administracyjnych i wyborczych w myśl przepisów tego statutu.

2. Zresztą normuje Zarząd obowiązki służbowe Starszych Brackich przez regulamin służbowy i czuwa nad jego wykonaniem.

§ 104.

1. Starszy Bracki traci swój urząd

- a) jeżeli już nie zachodzą warunki wybieralności wedle § 102 ustęp 1,
- b) jeżeli nastąpi rozwiązanie obwodu lub połączenie go z innym obwodem,
- c) na skutek uchwały Zarządu, jeżeli niejednokrotnie działał wbrew przepisom statutu względnie wydanym do niego przepisom wykonawczym albo wbrew regulaminowi służbowemu dla Starszych Brackich (§103 ust. 2) lub zaniedbywa swe obowiązki służbowe.

2. Jeżeli Starszy Bracki ustępuje ze swego urzędu, Zarząd winien niezwłocznie rozpisać nowe wybory i aż do wprowadzenia następcy, powierzyć czynności zastępcy.

e) Administracja Spółki Brackiej

§ 105.

Załatwienie bieżących spraw administracyjnych należy do Administracji, o ile tego nie wykonuje Zarząd sam albo Wydział Administracyjny albo o ile to nie zostało poruczone przez uchwałę Zarządu jednemu lub kilku członkom Zarządu. Na czele Administracji stoi dyrektor Spółki Brackiej.

3. R a c h u n k o w o ś ć.

§ 106.

1. Należy prowadzić oddzielnie rachunki dochodów i wydatków tak dla kasy chorych jak dla kasy pensyjnej i zamykać je za każdy rok kalendarzowy najpóźniej z końcem kwietnia następnego roku. Przytem należy obciążyć obie kasy połową kosztów za wspólną administrację kasy chorych i kasy pensyjnej, o ile Zarząd nic innego nie zarządzi.

2. Roczne dochody i wydatki kasy chorych i kasy pensyjnej należy dostosować do preliminarza. Zarząd winien ustalić taki preliminarz na rok przyszły, możliwie w listopadzie każdego roku, a następnie powinien wyłożyć go

w gmachu administracyjnym Spółki Brackiej przez jeden miesiąc celem umożliwienia wglądu posiadaczom zakładów i Starszym Brackim.

3. Zresztą Zarząd reguluje załatwienie kasowości przez osobną instrukcję służbową i wydaje przepisy, dotyczące złożenia gwarancji przez urzędników kasowych.

§ 107.

1. Kasa Spółki Brackiej musi być raz na miesiąc rewidowana przez urzędnika, który jednak nie może być urzędnikiem kasowym. Oprócz tego musi kasa raz w roku być rewidowana niespodzianie przez przewodniczącego Zarządu lub jednego z jego zastępców.

2. Każdy rachunek roczny należy niezwłocznie po jego zamknięciu (§ 106 ust. 1) przedłożyć do sprawdzenia z wszystkimi do niego należącymi dowodami kasowymi Wydziałowi dla zbadania i przyjęcia rachunku rocznego ustanowionemu przez Walne Zebranie, który mu może posługiwać się przy badaniu osobami biegłymi w rachunkowości.

3. Po załatwieniu ewentualnych usterek przez Administrację Spółki Brackiej, należy wyłożyć rachunek roczny wraz ze wszystkimi należącymi do niego dowodami, upomnieniami i odpowiedziami przez okres jednego miesiąca w gmachu Spółki Brackiej do wglądu i oświadczenia się posiadaczy zakładów brackich i Starszych Brackich. Wydział dla zbadania i przyjęcia rachunku rocznego, wybrany przez Walne Zebranie odbiera rozrachunek, a na jego wniosek Zarząd udziela potem urzędnikom kasowym absolutorjum.

4. Każdy posiadacz zakładu brackiego i każdy Starszy Bracki otrzymuje wyciąg z rachunku rocznego.

4. Odszkodowanie za wydatki przy czynnościach honorowych.

§ 108.

1. Starszy Bracki otrzymuje za trudy, za ewentualny uszczerbek w zarobku i jako wynagrodzenie za materiał biurowy oraz tytułem zwrotu kosztów za korespondencję miesięczne odszkodowanie w wysokości 6 gr za każdego

do obwodu należącego członka i do obwodu przydzieloną osobę pobierającą bieżące świadczenie z kasy pensyjnej.

2. Oprócz tego otrzymują Starsi Braccy 'za udział we Walnem Zebraniu oraz za posiedzenia i wizytacje zwołane przez Zarząd wzgl. Administrację Spółki Brackiej odszkodowanie za ewentualne straty w zarobku, którego wysokość należy udowodnić zaświadczeniem posiadacza zakładu, jako też za powstałe koszta podróży i inne rzeczywiste wydatki.

3. O ile cel podróży jest oddalony więcej niż 2 km od miejscowości zamieszkania Starszego Brackiego, wówczas zwraca się mu koszta podróży we wysokości ceny biletu jazdy trzecią klasą tam i z powrotem, jeżeli używanie kolei jest możliwe, w przeciwnym razie następuje zwrot kosztów rzeczywistych wydanych na podróż. Przy obliczaniu kosztów podróży należy zawsze brać za podstawę najkrótszą drogę dla jazdy wchodzącą w rachubę. Przy podróżach poniżej 1 km zwraca się tylko udowodnione wydatki konieczne i rzeczywiście na jazdę wyłożone.

4. Jako odszkodowanie za inne rzeczywiste wydatki w myśl ust. 2, zwłaszcza strawne, płaci się za pół dnia 3,50 zł, za cały dzień 7 zł i za każdy konieczny nocleg 5 zł.

§ 109.

Członkowie Zarządu, Wydziału Administracyjnego, Wydziału celem zbadania i przejęcia rachunku rocznego, jako też Wydziału dla dochodzenia roszczeń Spółki Brackiej wobec członków Zarządu lub urzędników z powodu ich czynności służbowych otrzymują, na koszta utrzymania z tytułu urzędowania na posiedzeniach i na Walnem Zebraniu, oraz za załatwienia czynności służbowych i za ewentualne uszczerbki w ich zarobku, odszkodowanie we wysokości 12 zł dziennie, a jeżeli cel podróży wykonanej z tego powodu jest oddalony od ich miejscowości zamieszkania więcej niż 2 km, koszta podróży w wysokości 72 gr za każdy km lądowej i 12 groszy za każdy km kolejowej drogi, przy podróżach kolejną oprócz

tego po 5 zł za dojazd i odjazd. Po obliczeniu kosztów podróży należy każdorazowo wziąć za podstawę najkrótsze połączenie.

§ 110.

O ile się okaże, że odszkodowanie za wydatki przy urzędowych czynnościach honorowych nie odpowiada po myśli §§ 108 i 109 słusznym wymaganiom, Zarząd winien je odpowiednio podwyższyć lub obniżyć.

B. Stwierdzenie członkostwa i świadczeń.

1. Publikacje.

§ 111.

1. Każdy nowy członek, który nie należał jeszcze do kasy chorych lub kasy pensyjnej Spółki Brackiej, może żądać wręczenia jednego bezpłatnego egzemplarza statutu. Administracja Spółki Brackiej dostarcza odpowiednią ilość egzemplarzy statutu posiadaczom zakładów, którzy winni je wręczyć robotnikom i funkcjonariuszom uprawnionym do odbioru.

2. Przepisy wykonawcze, wydane do statutu, oraz wyniki wyborów podaje się do wiadomości członków w sposób wiążący przez wywieszenie w zakładach brackich, o ile ich dotyczą. Posiadacze zakładów są zobowiązani wywiesić takie ogłoszenia w odpowiednich miejscach i czuwać nad tem, ażeby one pozostały w czytelnym stanie.

3. Skład Zarządu należy po każdym nowym wyborze ogłosić jak w Gazecie Urzędowej Województwa Śląskiego, tak w zakładach brackich przez wywieszenie.

4. Członkowie i inni uprawnieni winni, przestrzegać przepisów tak statutu jak wydanych do niego przepisów wykonawczych, ogłoszonych publicznie wedle ustępu 2.

2. Powstanie, zmiana i ukończenie stosunku ubezpieczeniowego.

a) Stwierdzenia stanu zdrowia.

§ 112.

1. O ile uzasadnienie członkostwa w kasie chorych i w kasie pensyjnej zależne jest od stanu zdrowia (§§ 6,

7, 49, 50) mianowicie przed podjęciem pracy w zakładach brackich oraz gdy osoba zatrudniona w zakładach brackich kończy 16 rok życia, winna odnośna osoba stawić się w lecznicy, właściwej dla jego miejsca zatrudnienia w myśl § 16 ust. 2, celem zbadania lekarskiego przez lekarza lecznicowego. Lekarz ten wystawia o wyniku zbadania świadectwo w dwóch egzemplarzach, jeden dla zbadanego i drugi dla oddania posiadaczowi zakładu. To świadectwo jest ważne dla przyjęcia do pracy w zakładach brackich (§ 6) i dla uzyskania członkostwa przez uprawnionych do ubezpieczenia (§§ 7 i 50) tylko 10 dni od wystawienia. Jeżeli wynikiem zbadania jest czasowe lub trwałe wykluczenie od przyjęcia do kasy pensyjnej, wtedy świadectwo zbadania jest ważne bez względu na przerwanie członkostwa w kasie chorych. Przed upływem czasu, na który orzeczono niedopuszczalność w przyjęciu, winna osoba wykluczona od przyjęcia stawić się do ponownego zbadania wedle powyższych przepisów. Jeżeli od rozpoczęcia członkostwa jeszcze nie upłynęły 3 lata, członek winien stawiać się ponadto celem dalszego badania jego stanu zdrowia przez wyznaczonego mu lekarza brackiego, o ile Administracja Spółki Brackiej tego zarząda (§ 53 ust. 3).

2. Przy badaniu przedsięwziętem wedle ustępu 1 winien badany dokładnie i wiarygodnie podać wszystkie wady i ułomności jako też i poprzednie choroby (§ 53 ust. 3).

b) Obowiązek posiadaczy zakładów, dotyczący zgłoszenia i udowodnienia składowania.

§ 113.

1. Posiadacze zakładów brackich są zobowiązani, zgłosić do Administracji Spółki Brackiej każdego robotnika i funkcjonariusza wstępującego do zatrudnienia, który podlega obowiązkowi ubezpieczenia w Spółce Brackiej (§§ 5, 6, 49). Dalej winni oni zgłosić każdą zmianę zatrudnienia ważną dla stosunku ubezpieczenia (§ 53 ust. 2) jako też każde zwolnienie z zatrudnienia. Zwolnionym należy wręczyć zaświadczenie pobranych składek.

2. Posiadacze zakładów brackich są nadto zobowiązani, rozliczyć się ze składek zarówno z tych, które pobierali od członków zatrudnionych w swych zakładach (§ 87), jak z tych, które sami płacą (§ 81), jako też przedłożyć do wglądu na żądanie Zarządu pełnomocnikowi tegoż akta, księgi, listy płatnicze i t. d., dotyczące ubezpieczenia w Spółce Brackiej, oraz udzielić żądanych objaśnień. Rozliczenie ze składek (listy składkowe) należy przechować z przynależnymi dowodami przynajmniej przez 3 lata.

3. Posiadacze zakładów brackich są nadto obowiązani, donosić Administracji Spółki Brackiej w ciągu jednego tygodnia o każdym uruchomieniu lub zamknięciu zakładów brackich (§ 2), jako też o każdej zmianie w stosunkach posiadania swoich zakładów brackich (§§ 2 i 3).

4. Zarząd może wydać bliższe przepisy co do rodzaju formy i czasu zgłaszania oraz co do rozliczania przez listy składkowe.

c) Dostarczenie dokumentów i obowiązek członków, dotyczący zgłoszeń i udzielania wyjaśnień.

§ 114.

1. Osoba, której stan zdrowia umożliwia przyjęcie do kasy pensyjnej, winna po zbadaniu lekarskiem (§ 112) postarać się niezwłocznie o urzędową metrykę urodzenia, i przedłożyć ją za pośrednictwem Starszego Brackiego Administracji Spółki Brackiej.

2. Członkowie i inni uprawnieni są nadto zobowiązani, za pośrednictwem właściwych Starszych Brackich lub bezpośrednio donieść Administracji Spółki Brackiej o wszystkich faktach i okolicznościach, które mają znaczenie dla udzielenia względnie wysokości świadczeń lub dla dochodzenia praw Spółki Brackiej do zwrotu, a zwłaszcza o danych dotyczących poborów z innego ustawowego ubezpieczenia na wypadek choroby, względnie na podstawie ustawowego ubezpieczenia od wypadku, albo o tych faktach które odnoszą się do zmiany stanu rodziny lub ilości dzieci, niemających lat 16, do służby wojskowej i kar więziennych ponad je-

den miesiąc. Na żądanie Zarządu względnie Administracji Spółki Brackiej winni członkowie lub inni uprawnieni udzielić każdego odnośnego objaśnienia i udowodnić je urzędowymi świadectwami.

3. Korzystanie z świadczeń.

§ 115.

1. Świadczenia Spółki Brackiej ustala się z reguły na wniosek uprawnionego. Wniosek należy stawić za pośrednictwem Starszego Brackiego, o ile statut nie przewiduje lub Zarząd nie zarządzi nic innego. Do każdego wniosku należy dołączyć potrzebne zaświadczenia i dowody.

2. W sprawie uprawnienia członków do pobierania świadczeń, można decydować także bez wniosku lub na wniosek posiadacza zakładu brackiego.

3. Uprawnieni nie mają prawa żądania wypłaty świadczeń gotówkowych w innem miejscu lub w innym czasie, jak przez Zarząd oznaczonych (§ 119 ust. 1 litera d).

a) Świadczenia z kasy chorych.

§ 116.

1. Celem udowodnienia członkostwa lub uprawnienia do kuracji wystawia się wykazy chorego dla uzyskania leczenia przez lekarza brackiego. Wykazy takie wystawiają, o ile Zarząd nic innego nie zarządzi:

a) dla członków i dalej ubezpieczonych, zatrudnionych w zakładach brackich, jako też dla ich rodzin (§ 27), biura służbowe względnie funkcjonariusze zakładu brackiego, których do tego posiadacz zakładu brackiego wyznaczył,

b) dla dalej ubezpieczonych, nie zatrudnionych w zakładach brackich, dla inwalidów uprawnionych do kuracji, dla ich rodzin jako też dla uprawnionych wdów i sierót (§ 69), właściwi Starsi Braccy.

2. Uprawnieni lub ich zastępcy winni podać wystawiającemu wykaz chorego ściśle dane, co do miejsca zamieszkania, ulicy i numer domu, a wykaz chorego oddać możliwie niezwłocznie, najpóźniej jednak w ciągu trzech dni lekarzowi brackiemu, do którego się udają.

3. Wykazy chorego są dla korzystania z pomocy lekarskiej przez inwalidów (§ 69 ust. 1), dla korzystania z pomocy dla osób z rodziny (§ 27 i 69 ust. 2), nawet przy dalszem trwaniu tej samej choroby, ważne nie dłużej niż jeden miesiąc.

4. Jeżeli przy rozpoczęciu leczenia nie przedłożono wykazu chorego i nie udowodniono członkostwa względnie uprawnienia do kuracji w inny sposób, wtedy lekarz uprawniony jest do likwidowania za leczenie należności należących się mu bez względu na jego stosunek służbowy lub kontraktowy do Spółki Brackiej. Jednakże jest on zobowiązany do zwrotu należności, jeżeli wykaz chorego zostanie przedłożony przed upływem jednego tygodnia.

§ 117.

1. Członkowie są w razie choroby zobowiązani:

- a) zastosować się do zarządzenia leczącego lekarza w razie przekazania ich do lecznicy brackiej względnie do innego zakładu leczniczego i stosować się do przepisów porządku domowego odnośnej lecznicy,
- b) udać się w razie lekkiego zachorowania, zwłaszcza jeżeli zdolność do pracy przez chorobę nie jest naruszona, według możliwości celem kuracji do właściwego lekarza brackiego w godzinach przyjęć i zgłosić się ponownie wedle wskazówek lekarza,
- c) wezwać lekarza brackiego do wizyty w swym domu w przedpołudniowych godzinach **przyjąć**, o ile nie zachodzi nagle potrzeba,
- d) stosować się podczas leczenia u lekarza brackiego do jego przepisów, w szczególności nie opuszczać domu bez zezwolenia lekarza i nie wykonywać prac przeszkadzających lub wstrzymujących wyleczenie lub uzdrowienie,
- e) udzielić kontrolerom chorych, ustalonym przez Zarząd Spółki Brackiej, na żądanie wszystkich objaśnień odnośnie do faktów stojących w łączności z chorobą i mających na nią wpływ w związku z zachowaniem się chorego jako też przedłożyć ewentualne zaświadczenia lekarskie.

2. Przepisy ustępu 1 pod b) do e) mają także odpowiednie zastosowanie do innych uprawnionych do kuracji (§ 27 ust. 1 i § 69).

3. W razie zawezwania lekarza do domu chorego bez udowodnienia konieczności, nie ponosi Spółka Bracka kosztów dojazdu powstałych przez wizytę lekarza względnie innych wydatków, ani kosztów, które powstały, jeżeli bez poprzedniego zezwolenia Zarządu korzysta się z pomocy lekarza, którego właściwość względnie dopuszczalność nie jest uzasadniona wedle przepisów §§ 16—18 i wedle przepisów wykonawczych.

b) Świadczenia z kasy pensyjnej.

§ 118.

1. Jeżeli członek kasy pensyjnej postawił wniosek na udzielenie pensji inwalidzkiej, właściwy Starszy bracki winien wpięrow spowodować lecarskie badanie wnioskodawcy przez lekarza lecznicy brackiej właściwej po myśli § 16 ust. 2 i następnie przedłożyć ten wniosek Administracji Spółki Brackiej wraz z świadectwami i podkładkami przepisanimi przez Zarząd Spółki Brackiej.

2. Dawniejsi członkowie kasy pensyjnej, którzy nie należą już do żadnego obwodu, powinni postawić wniosek na udzielenie pensji inwalidzkiej w Administracji Spółki Brackiej. Jeżeli wnioskodawca nie chce lub nie może poddać się badaniu odnośnie do swego stanu cielesnego lub umysłowego przez danego lekarza lecznicy brackiej, wtedy musi on na własne koszt przedłożyć orzeczenie lecarskie krajowego lekarza urzędowego w przepisanej przez Zarząd formie i dokładności. Zarząd oznacza, w jakiej mierze orzeczenie lecarskie krajowego lekarza urzędowego można zastąpić orzeczeniem innego lekarza.

3. Wydział Administracyjny i Administracja Spółki Brackiej upoważnione są wdrożyć przed ustaleniem świadczeń kasy pensyjnej wszystkie dochodzenia, jakie uważają za wskazane, w szczególności zażądać opinii i osobistego przedstawienia się wnioskodawcy.

4. Jeżeli wniosek na pensję inwalidzką został ostatecznie odrzucony, ponieważ nie można było udowodnić nastania

niezdolności do pracy zawodowej, albo jeżeli pensję inwalidzką cofnięto prawidłowo, ponieważ niezdolność do pracy zawodowej już nie zachodziła, wolno wniosek na ponowne udzielenie pensji inwalidzkiej stawić dopiero po roku po upływie dnia doręczenia decyzji, o ile nie udowodni się, że już przedtem zaszły warunki, które spowodowały ponowną niezdolność do pracy zawodowej.

c) Obowiązek posiadaczy zakładów brackich dotyczący udzielania wyjaśnień i wypłacania świadczeń gotówkowych.

§ 119.

1. Posiadacze zakładów brackich są zobowiązani:

- a) postarać się o wystawienie wykazów chorego wedle § 116 ust. 1,
- b) prowadzić spisy wystawionych wykazów chorego wedle szczegółowych przepisów Zarządu i spisy te przedłożyć na żądanie pełnomocnikom Zarządu celem przeglądu, udzielić także każdego wyjaśnienia odnoszącego się do stosunków chorych, mianowicie co do trwania choroby i zatrudnienia,
- c) spowodować wydanie opinii zawiadowcy ruchu lub innego odpowiedniego funkcjonariusza zakładu brackiego o dotychczasowej wydajności pracy i dotychczasowym zarobku wnioskodawcy w razie postawienia wniosków na udzielenie pensji inwalidzkiej,
- d) wypłacić należycie świadczenia gotówkowe Spółki Brackiej uprawnionemu na żądanie Zarządu za ustanowieniem przez niego wynagrodzeniem i we właściwym czasie złożyć rachunek z tych wypłat.

2. Dla złożenia rachunku z wypłaconych świadczeń obowiązują przepisy § 113 ust. 2 i 4.

4. Orzeczenia i środki prawne.

§ 120.

1. Administracja Spółki Brackiej rozstrzyga w sprawach członkostwa w kasie chorych i w kasie pensyjnej i wynikających z tego praw i obowiązków, w sprawie świad-

czeń z kasy chorych jak też w sprawie udzielenia pomocy dla chorych i dla osób z rodziny na rachunek kasy pensyjnej (§ 69). W sprawie wniosków na świadczenia gotówkowe z kasy pensyjnej (§§ 59, 68, 70—79) rozstrzyga zasadniczo Wydział Administracyjny (§§ 97 i 98). Kompetencje Administracji i Wydziału Administracyjnego ogranicza Zarząd przez wydanie regulaminu służbowego dla Wydziału Administracyjnego (97 ust.1). Przez regulamin może Zarząd także upoważniać Administrację do ustalenia świadczeń gotówkowych z kasy pensyjnej, jeżeli uprawnionym przysługuje to, czego żądają. Jeżeli odrzuca się wniosek całkowicie lub częściowo z powodów, które nie polegają wyłącznie na stosunku członkostwa przed nastaniem wypadku ubezpieczeniowego, albo jeżeli wysokość świadczeń jest sporna, decyzja przysługuje w każdym razie Wydziałowi Administracyjnemu.

2. O wszystkich roszczeniach do świadczeń gotówkowych z kasy chorych lub z kasy pensyjnej należy udzielać orzeczenia. Przy jednorazowych świadczeniach gotówkowych wystarcza natomiast potwierdzenie odbioru przez uprawnionego. Odnośnie do świadczeń rzeczowych należy udzielić orzeczenia, jeżeli wniosek został odrzucony. W orzeczeniu należy na wypadek uwzględnienia podać wysokość uprawnienia, w razie odrzucenia jego powody.

3. Każde orzeczenie musi zawierać pouczenie, w jaki sposób należy się od niego odwołać.

4. Kto nie mieszka w kraju, winien zapodać na żądanie Administracji Spółki Brackiej pełnomocnika dla doręczeń w ciągu jednego miesiąca. Jeżeli miejsce pobytu nie jest znane, lub jeżeli pełnomocnik dla doręczeń nie został mianowany w oznaczonym terminie, doręczenie może być zastąpione jednotygodniowym wywieszeniem w gmachu administracyjnym Spółki Brackiej.

5. Małoletni powyżej lat 16 mogą wnioski stawiać samodzielnie i samodzielnie tychże dochodzić. Jeżeli małoletni prowadzi samodzielnie postępowanie, wystarcza, że jemu decyzja zostanie doręczona. Zresztą doręcza się decyzję dla osoby niewłasnowolnej jej prawnemu za-

stępcy. Również doręcza się orzeczenie pełnomocnikowi, jeżeli taki został mianowany.

§ 121.

1. Od decyzji Administracji Spółki Brackiej (§ 120) można odwołać się do Wydziału Administracyjnego. Odwołanie należy wnieść na piśmie do Administracji Spółki Brackiej w ciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

2. Orzeczenie Wydziału Administracyjnego należy doręczyć wnioskodawcy. Przepisy § 120 ustęp 2—5 mają dla takich orzeczeń odpowiednie zastosowanie.

§ 122.

1. Od orzeczeń Wydziału Administracyjnego w sprawach członkostwa w kasie chorych i w kasie pensyjnej i wynikających z tego praw i obowiązków, jak też w sprawach roszczeń do świadczeń z kasy chorych i z kasy pensyjnej (§ 120 ust. 1 i § 121) można odwołać się z wykluczeniem drogi sądowej do Brackiego Sądu Rozjemczego.

2. Odwołanie należy wnieść w ciągu jednego miesiąca, od dnia doręczenia orzeczenia Wydziału Administracyjnego, do Brackiego Sądu Rozjemczego w Katowicach, a to pod rygorem utraty tego środka prawnego.

3. Termin odwołania należy uważać za zachowany także wtedy, jeżeli odwołanie wniesiono przed upływem terminu odwołania do jednego z krajowych urzędów lub do jednego z organów Spółki Brackiej, które winny oddać odwołanie niezwłocznie Brackiemu Sądowi Rozjemczemu.

4. Odwołanie nie ma skutku wstrzymującego.

5. Rozstrzygnięcie Brackiego Sądu Rozjemczego doręcza się na piśmie odwołującemu się, oraz Zarządowi.

§ 123.

1. Przeciw rozstrzygnięciom Brackiego Sądu Rozjemczego przysługuje obydwom stronom skarga rewizyjna do Wyższego Brackiego Sądu Rozjemczego. Rewizja Zarządu Spółki Brackiej ma moc wstrzymującą o tyle, o ile chodzi o kwoty, które mają być dodatkowo wypłacone za czas przed wydaniem zaskarżonej decyzji. Zresztą nie ma rewizja mocy wstrzymującej.

2. Rewizja nie jest dopuszczalna przeciw decyzjom, które dotyczą stosunku członkostwa do kasy chorych lub składek należnych jej. Oprócz tego jest rewizja wykluczona przy roszczeniach o świadczenia kasy chorych, gdy chodzi o

- a) wysokość grosza chorego, zasiłku domowego lub pośmiertnego,
- b) wypadki ubezpieczeniowe, w których chory był niezdolnym do pracy w ciągu czasu krótszego od 8 tygodni,
- c) pomoc połogową,
- d) pomoc dla osób z rodziny,
- e) kosztą postępowania.

3. Skargę rewizyjną należy wnieść do Wyższego Brackiego Sądu Rozjemczego w ciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia rozstrzygnięcia Brackiego Sądu Rozjemczego, a to pod rygorem jej wykluczenia. Przepisy § 122 ust. 3 znajdują odpowiednie zastosowanie.

4. Skargę rewizyjną można opierać tylko na następujących powodach

- a) że zaczepione rozstrzygnięcie polega na niezastosowaniu względnie niewłaściwym zastosowaniu istniejącego prawa lub na wykroczeniu przeciwko wyraźnej treści aktów,
- b) że postępowanie ma braki zasadnicze.

5. Przy wnoszeniu skargi rewizyjnej należy podać, na czym polega niezastosowanie lub niewłaściwe zastosowanie istniejącego prawa albo wykroczenia przeciwko wyraźnej treści aktów lub na czym polegają rzekome braki postępowania.

§ 124.

1. O ile odwołanie do Brackiego Sądu Rozjemczego nie jest dopuszczalne (§ 122 ust. 1 i 2), w szczególności o ile udzielenie lub obliczenie świadczenia zależnem jest od uznania organu Spółki Brackiej, jako też w wypadkach nałożenia kar porządkowych (§§ 126—128), dopuszczalne jest zażalenie do Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach i w dalszej instancji do Ministra dla Przemysłu

i Handlu w Warszawie z wykluczeniem właściwej drogi sądowej.

2. Zażalenie należy wnieść w ciągu jednego miesiąca od dnia doręczenia decyzji, a to pod rygorem nieważności.

C. Zestawienie obowiązków posiadaczy zakładów brackich.

§ 125.

Posiadacze zakładów brackich są zobowiązani

- a) wykonywać postanowienia statutu i wydane do nich przepisy wykonawcze Zarządu udzielać wszystkich zażądanych wyjaśnień przez Administrację Spółki Brackiej, wręczać członkom przeznaczone dla nich ogłoszenia, zawezwania i zaproszenia, jako też przepisy w celu przeprowadzenia statutu, względnie kazać je umieszczać na miejscach do tego przeznaczonych i starać się o to, ażeby publikacje pozostały w czytelnym stanie podczas ich ważności,
- b) przyjmować do pracy nowych robotników i funkcjonariuszy, zobowiązanych do ubezpieczenia, po myśli § 5 tylko wtedy, jeżeli wykazali imię, nazwisko, wiek i miejsce urodzenia i, o ile tego wymaga § 6, poświadczenie w myśl § 112, odnoszące się do zdrowia i zdolności do pracy zakładowej,
- c) zgłosić każdego robotnika i funkcjonariusza przyjętego do zatrudnienia, które stwarza obowiązek ubezpieczenia, Administracji Spółki Brackiej, z przedłożeniem przepisanych świadectw w terminach przez Zarząd wyznaczonych, donosić jej również o każdorazowym ukończeniu względnie przerwaniu takiego zatrudnienia (§ 113 ust. 1), wręczać pozatem nowym robotnikom i funkcjonariuszom uprawnionym w myśl § 111 ust. 1 egzemplarz statutu i udzielać koniecznych świadectw, o przynależności i płaceniu składek w Spółce Brackiej osobom zwolnionym bezpośrednio, albo, jeżeli te podejmują zatrudnienie podlegające ubezpieczeniu brackiemu w innym do Spółki Brackiej należącym zakładzie, nowemu pracodawcy,
- d) donosić Administracji Spółki Brackiej w ciągu jednego tygodnia o każdym uruchomieniu lub zamknięciu

zakładów brackich (§ 2) jako też o każdej zmianie w stosunkach posiadania swoich zakładów brackich (§§ 2 i 3),

- e) ściągać co miesiąc składki, wstępne, opłaty i kary porządkowe od członków u siebie zatrudnionych i odsyłać je razem z własnymi składkami i ewentualnymi karami, najdalej do końca miesiąca następującego po miesiącu składkowym, do kasy Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach (§§ 80, 81, 87 ust. 1), pozatem płacić przy spóźnionej zapłacie od terminu płatności procenty za zwłokę, których wysokość ustali Zarząd (§ 126 ust. 2),
- f) wypłacać punktualnie na życzenie Administracji Spółki Brackiej albo na życzenie Zarządu świadczenia gotówkowe, przysługujące członkom, inwalidom albo innym uprawnionym (§ 119 ust. 1 litera d),
- g) składać rachunek ze składek, wstępnego, opłat i kar porządkowych, świadczeń gotówkowych wypłacanych w myśl litery f, w formie i w czasie przez Zarząd ustalonej, oraz przechowywać dowody rachunkowe w oryginale przez 3 lata,
- h) starać się o wypełnienie wykazów chorego wedle § 116 ustęp 1, o wręczanie ich uprawnionym i o prowadzenie spisu wykazów chorego stosownie do bliższych przepisów Zarządu,
- i) przedkładać spisy, akta, księgi, listy zarobkowe, świadectwa zdrowia i podobne pisma, dotyczące stosunku do Spółki Brackiej, urzędnikom upoważnionym przez Zarząd do zbadania, udzielać im wglądu w spisy, akta, książki i t. d. i wszelkich odnośnych wyjaśnień.
- j) donieść właściwemu Starszemu Brackiemu o każdym robotniku przyjętym względnie zwolnionym.

D. Odpowiedzialności, kary porządkowe i t. d.

1. Posiadacze zakładów brackich.

§ 126.

1. Posiadacze zakładów brackich odpowiadają wobec Spółki Brackiej za wszystkie straty, które dla niej powstają wskutek niewykonania względnie nieprzepisowego wykonania

postanowień, ustalonych dla posiadaczy zakładów brackich w ustawie, w tym statucie względnie w uchwałach Zarządu. W szczególności muszą posiadacze zakładów brackich, którzy zaniedbają umyślnie względnie przez niedbalstwo swego obowiązku zgłoszenia, zwrócić wszystkie koszta, które powstały Spółce Brackiej na mocy ustawowych wzgl. statutowych przepisów z wypadku ubezpieczeniowego spowodowanego przed zgłoszeniem przez niezgłoszoną osobę. W razie zaniedbania zgłoszenia Zarząd uprawniony jest oznaczyć liczbę osób, za które mają być ściągnięte składki do kasy Spółki Brackiej, jako też ustalić stopnie zarobkowe tych osób, wedle własnej oceny.

2. Posiadacze zakładów brackich są nadto zobowiązani, płacić od składek nieuiszczonych naczas w miejscu płatniczem odsetki za zwłokę od dnia płatności (§ 87 ust. 1). Stosuje się przytem stopę procentową, której wysokość ustala każdorazowo Zarząd, a która nie może przekraczać stawki dyskontowej Banku Polskiego ponad $\frac{1}{10}$.

3. Wobec posiadaczów zakładów brackich, którzy sprzeciwiają się przepisom statutu lub zarządzeniom wydanym w wykonaniu statutu przez organy Spółki Brackiej, może Zarząd stosować kary porządkowe, i ściągać je w drodze przymusowego postępowania administracyjnego po poprzednim zatwierdzeniu przez Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach. Kara porządkowa nie może przekraczać w wypadku pojedynczym, gdy chodzi o naruszenie obowiązku zgłaszania, 20 zł, zresztą 50 zł.

2. Starsi Braccy.

§ 127.

1. Starsi Braccy odpowiadają osobiście za prawdziwość oddanych deklaracji i zaświadczeń.

2. Ponadto może Zarząd wobec Starszych Brackich, którzy w poważny sposób zaniedbują swe obowiązki służbowe, stosować kary porządkowe aż do wysokości 10 zł.

3. Członkowie.

§ 128.

1. Wobec członków, którzy działają wbrew przepisom statutu albo wbrew przepisom wykonawczym statutu, może Zarząd stosować kary porządkowe.

2. O ile kary porządkowe nakładane są na członków w charakterze członków kasy chorych, kara porządkowa nie może w pojedynczym wypadku przekraczać trzykrotnej wysokości dziennego grosza chorego.

3. O ile kary porządkowe nakładane są na członków w charakterze członków kasy pensyjnej lub wsparciobiorców, kara porządkowa nie może w wypadku pojedynczym przekraczać 5 zł.

VIII. Przepisy przejściowe.

§ 129.

1. Przepisy tego statutu obowiązują od dnia 1 kwietnia 1925 r., o ile następne paragrafy niczego innego nie postanawiają w miejsce dotychczasowych przepisów statutowych.

2. O ile przepisy niniejszego statutu odnoszą się do podmiotów ustawowego ubezpieczenia w kraju, obowiązują one na razie tylko na wypadek, gdy one mają swą siedzibę na górnośląskiej części Województwa Śląskiego. W odniesieniu do innych podmiotów ubezpieczeniowych należy je stosować dopiero wtedy i w takiej mierze, w jakiej istnieje do tego prawna podstawa lub w inny sposób zagwarantowana jest wzajemność.

§ 130.

1. O ile składki, wstępne, opłaty lub świadczenia należy wzgl. należałoby płacić za czas do 31 marca 1925 r. na podstawie uchwał Zarządu w innej kwocie, niż to odpowiada przepisom dotychczasowego statutu, wtedy obowiązują zamiast dotychczasowych przepisów statutowych uchwały Zarządu, o ile poniżej nic innego nie zarządzone.

2. O ile członkostwo w kasie pensyjnej przed 1 kwietnia 1925 r. zostało ponownie uzyskane lub dalej prowadzone na podstawie uchwał Zarządu, uchwały te obowiązują za

czas aż do 31 marca 1925 r. zamiast przepisów dotychczasowego statutu.

A. Organy Spółki Brackiej.

§ 131.

1. Członkowie należący w dniu 31 grudnia 1924 r. do Zarządu i do Wydziału Administracyjnego, pozostają w urzędowaniu aż do końca roku kalendarzowego w którym upływa czasokres ich wyboru. Które osoby z członków Zarządu i ich zastępców wybranych w roku 1922 winne ustąpić z końcem roku 1926 po myśli § 94 ust. 5, los ma rozstrzygnąć. Dotychczasowy czasokres wyborczy wylosowanych uważa się wówczas za zmieniony z końcem roku 1926.

2. Również Starsi Braccy pozostają w urzędowaniu stosownie do czasu ubiegłego od ich wyboru.

B. Delegat Rządu w Zarządzie.

§ 132.

1. Jeżeli Rząd na podstawie § 31 umowy o podziale Oberschlesischer Knappschaftsverein z 26 sierpnia 1922 zamianuje delegata do Zarządu, wtedy przysługują mu aż do 30 czerwca 1932 prawa i obowiązki członka Zarządu.

C. Kasa Chorych.

§ 133.

1. O ile wypadek ubezpieczeniowy nastąpił przed 1 kwietnia 1925 r. udziela się świadczeń z kasy chorych odpowiednio do przepisów tego statutu w miarę ich dotychczasowego trwania i rodzaju poboru.

2. Funkcjonariusze zatrudnieni w dniu 1 kwietnia 1925 r. w zakładach brackich lub w Spółce Brackiej, nie należący jednak do kasy chorych, są na czas trwania ich zatrudnienia uprawnieni bez względu na wysokość ich zarobku jednorazowo do wstąpienia do kasy chorych, jeżeli są zdrowi i zdolni do pracy zakładowej i nie przekroczyli jeszcze 45 roku życia.

D. Kasa pensyjna.

1. Członkostwo.

§ 134.

1. Kto już nie jest zatrudnionym na zakładach brackich, jednakże w dniu 31 marca 1925 r. uprawniony był po zapłaceniu pełnych składek, płatnych przez członków i posiadaczy do podniesienia swych roszczeń do świadczeń z kasy pensyjnej (§ 140 starego statutu), tenże zatrzymuje to prawo nadal. Jeżeli zaniecha on płacenia składek przez sześć po sobie następujących miesięcy kalendarzowych, wtedy uprawniony jest jeszcze tylko do zachowania nabytych pretensji przez płacenie uznaniówek wedle § 54.

2. Uprawnionych wedle ustępu 1 uważa się co do obliczenia świadczeń i składek za należących do IV klasy członkostwa. Kto przed 1 stycznia 1920 r. płacił do dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein dobrowolne lub obowiązkowe składki wedle dawniejszej V klasy członkostwa, może zostać przydzielony do obecnej V klasy członkostwa, jeżeli postawi o to wniosek przed 30 września 1925 r.

3. Jeżeli członkowie, których obowiązek ubezpieczenia ukończył się przed 1 kwietnia 1925 r., ze względu na to, że byli jako funkcjonariusze dalej zatrudnieni (§ 43 starego statutu), przedłużyli swe członkostwo już przed 1 kwietnia 1925 r. (§ 129 ust. 2), wtedy uważa się ich nadal jako członków uprawnionych do przystąpienia (§ 50 ust. 2), nawet bez ponownego wniosku. Jeżeli członkostwo nie zostało podjęte jeszcze dnia 1 kwietnia 1925 r., może ono jeszcze nastąpić w myśl § 50 ust. 2, o ile od rozpoczęcia zatrudnienia w charakterze funkcjonariusza nie upłynęło 6 miesięcy.

§ 135.

1. Narówni z członkostwem w kasie pensyjnej Spółki Brackiej uważa się członkostwo w kasie pensyjnej lub pełne uprawnienie w byłym Oberschlesischer Knappschaftsverein, o ile takowe nie wygasło wskutek czynów karanych lub wskutek utraty praw obywatelskich (§ 13 ust. 1 cyfr. 3 i 4 statutu z dnia 12 grudnia 1889 r.) i o ile polegało ono

ostatnio na zatrudnieniu uzasadniającem obowiązek ubezpieczenia w zakładzie należącym teraz do Spółki Brackiej a uprawnienie do pensji inwalidzkiej nie istniało dnia 30 czerwca 1922 r. lub jeżeli dawniejszy członek był inwalidą w dniu 30 czerwca 1922 r. a miał oraz jeszcze ma swoje miejsce zamieszkania w Polsce.

2. Jeżeli członkowie przeszli przed 1 kwietnia 1925 r. do innej kasy brackiej, z którą istniał w czasie przejścia stosunek wolnego przesiedlenia się, która jednakże ani w czasie przejścia ani teraz nie jest polską, wtedy można prawa istniejące na podstawie ustępu 1 i nabyte przez przynależność do Spółki Brackiej utrzymać nadal tylko przez płacenie uznaniówek wedle § 54, o ile przez ustawy nie ustanowi się nic innego lub o ile na podstawie prawnej nie umówiono się inaczej wzajemnie z odnośną kasą bracką.

2. Ustalenie świadczeń.

§ 136.

1. Jeśli świadczenia oblicza się wedle trwania członkostwa, należy policzyć także i za członkostwa przed 1 kwietnia 1925 r. stopniówki po myśli § 60 ust. 4.

2. Stopniówki wedle ust. 1 należy policzyć		
dla członkostwa uzyskanego	u członkiń	u członków
przed 1 czerwca 1924		
przed ukończeniem 18 roku życia	I	III
po ukończeniu	II	IV

Jeżeli część miesiąca przypada po ukończeniu 18 roku życia, to miarodajną jest wyższa klasa członkostwa. Za miesiące czerwiec 1924 r. do marca 1925 r. należy obliczyć stopniówki w razie wpłacenia składek wedle klasy członkostwa

I	II	III
wedle obecnej klasy członkostwa	II	IV V

Jeżeli dawniejsi członkowie wystąpili z zatrudnienia w zakładach brackich przed 1 czerwca 1924 r., wtedy oblicza się stopniówki u członkiń wyłącznie wedle I klasy, u członków wyłącznie wedle III klasy członkostwa.

3. O ile członek począwszy od 1 czerwca 1924 r. należał przez 3 lata nieprzerwanie albo aż do nastania wypadku ubezpieczeniowego, wyłącznie do najwyższej klasy

członkostwa, albo jeżeli członek płacił już w latach 1913 do 1915 składki wyłącznie wedle dawniejszej V klasy członkostwa lub jeżeli dawniejszy członek od 1 stycznia 1912 r. nie mógł dalej należeć do kasy pensyjnej (§ 43 ust. 3 starego statutu) pomimo dalszego zatrudnienia w zakładach brackich, oblicza się mu po ukończonym 24 roku życia stopniówki wedle V klasy członkostwa o tyle, o ile składki płacono wedle każdorazowo najwyższej klasy. Jeżeli w czasie od 1 stycznia 1913 r. aż do 31 maja 1924 r. zaszła w zatrudnieniu istotna zmiana, dająca się obiektywnie stwierdzić, powyższe przepisy stosują się wtedy odrębnie dla okresu przed zmianą i odrębnie dla okresu czasów leżących po zmianie.

4. Odbytą przed 1 kwietnia 1925 r. służbę wojskową, wojenną, sanitarną lub podobnego rodzaju należy zaliczać wedle dotychczas obowiązujących przepisów. Taksamo należy zaliczyć służbę tego rodzaju odbytą w interesie Państwa Polskiego. Dla policzenia stopniówek jest miarodajna IV klasa członkostwa. Jeżeli czynne członkostwo w kasie pensyjnej dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein lub w Spółce Brackiej nie istniało już po 31 grudnia 1918 r., wtedy nie przysługuje prawo do doliczenia czasu czynnej służby wojskowej przy obliczeniu świadczeń dla siebie samego lub dla pozostałych.

5. Jeżeli członkostwo w byłym Oberschlesischer Knappschaftsverein uważać należy za równomierne z członkostwem w Spółce Brackiej (§ 135), a członkostwo istniało także po 31 grudnia 1918 r. w dawniejszym Oberschlesischer Knappschaftsverein lub w Spółce Brackiej, na wniosek zalicza się również te miesiące z lat 1881 do 1907, za które męski członek po ukończeniu 18 roku życia rzeczywiście płacił składki członka mniejuprawnionego. Dla tego policzenia stopniówek jest miarodajna III klasa członkostwa. Płacenie składek należy udowodnić przez piśmienne poświadczenie administracji danego zakładu brackiego. Inne środki dowodowe, mianowicie zeznanie świadków, nie wystarczają. Jeżeli świadczenie zostało już prawomocnie ustalone, wtedy dostarczenie dowodu, że nie uwzględniono jeszcze

składek płaconych w charakterze mniejuprawnionego członka, nie uzasadnia prawa do odmiennego ustalenia świadczeń.

6. Jeżeli członkostwo w dawniejszym Oberschlesischer Knappschaftsverein uważać należy za równoznaczne z członkostwem w Spółce Brackiej (§ 135) i członkostwo to istniało także po 31 grudnia 1918 r. w dawniejszym Oberschlesischer Knappschaftsverein lub w Spółce Brackiej, wtedy oblicza się bez względu na przepis § 60 ust. 3 stopniówki również za te czasokresy, w których członek najwięcej uprawniony w latach 1887 do 1907 był z powodu choroby całkowicie lub częściowo uwolniony od płacenia składek. Dla tego obliczenia stopniówek jest miarodajna III klasa członkostwa.

7. Jeżeli członek przed 1 czerwca 1924 r. wystąpił z kasy pensyjnej Spółki Brackiej lub w razie § 135 z kasy pensyjnej dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein i wstąpił do kasy pensyjnej innej krajowej kasy brackiej, miarodajne są wedle powyższych przepisów wyłącznie przepisów ostatniego zdania ustęp 2 stopniówki wedle § 60 ustęp 4 tylko wtedy, jeżeli udziały innej kasy brackiej równają się przy uwzględnieniu czasu płacenia składek mniej więcej udziałom Spółki Brackiej. Czy i w jakiej mierze zachodzi równowartościowość udziałów, o tem rozstrzyga Zarząd.

§ 137.

1. Czy i w jakiej wysokości należy udzielić stopniówek na wypadek przyjęcia przez kasę bracką obecnie niepolską członka Spółki Brackiej lub członka byłego Oberschlesischer Knappschaftsverein, którego członkostwo uważa się wedle § 135 za odbyte w Spółce Brackiej, zależy od odnośnych przepisów ustawowych.

2. Dopóki zagraniczne kasy brackie odmawiają świadczeń członkom, którzy przeszli z nich do byłego Oberschlesischer Knappschaftsverein lub wprost do Spółki Brackiej, względnie ich wdowom pomimo że przy przejściu istniał stosunek wolnego przesiedlenia, i to w takiej wysokości, w jakiej udzielają ich własnym członkom przy uwzględnieniu

czasu płacenia składek lub w takiej wysokości, w jakiej Spółka Bracka udziela ich swoim członkom, Zarząd Spółki Brackiej może ustalić przepisy, które mają na celu ochronę tych uprawnionych przed upośledzeniem.

§ 133.

1. Robotnicy i robotnice, którzy przed 1 kwietnia 1908r. płacili, jako najwięcej — lub mniej — uprawnieni członkowie byłego Oberschlesischer Knappschaftsverein, składki przynajmniej przez 10 lat i wskutek zatrudnienia w zakładach brackich stali się trwale inwalidami w myśl § 1255 ust. 1 i 2 O. U. R., jednakże po myśli § 59 ust. 1 nie uzyskali prawa do pensji inwalidzkiej (pólinwalidzi), otrzymują pensję pólinwalidzką. Dla obliczenia i płacenia pensji pólinwalidzkiej obowiązują przepisy § 60 w odpowiedniej mierze z tem, że przy członkiniach należy stosować stopniówki wedle I, przy członkach wedle III klasy członkostwa i że kobietom należy wypłacać jako pensję pólinwalidzką nie mniej niż 7,50 zł a mężczyznom nie mniej niż 10 zł.

2. Jeżeli umiera pólinwalida lub robotnik, który miałby prawo do pensji pólinwalidzkiej, gdyby zamiast śmierci nastąpiła była niezdolność do pracy zawodowej, należy płacić pozostałym po nim pensję półwdowią i grosz półsierocy wedle §§ 63, 64, 66 i 67, przyczem pensja półwdowa winna wynosić przynajmniej miesięcznie 7,50 zł (§ 63 ust. 2), a grosz półsierocy przynajmniej miesięcznie 4,50 zł (§ 66 ust. 1). Postanowienia te obowiązują od wejścia w życie tego statutu także wtedy, jeżeli śmierć nastąpiła już przedtem, ale nie wcześniej niż w dniu 1 stycznia 1924r.

3. Do pólinwalidów (ust. 1) jak i półwdów i półsierót (ust. 2) stosują się w odpowiedniej mierze przepisy dotyczące udzielenia pogrzebowego (§ 68), pomocy dla chorych i dla osób z rodziny (§ 69) jako też nadzwyczajnych wsparć (§ 70).

4. Jeżeli prawo do grosza półwdowego wskutek ponownego zamążpójścia wdowy gaśnie, wtedy płaci się odprawę wdowią w wysokości 100 zł (§ 64 ust. 3).

3. Bieżące świadczenia.

§ 139.

1. Przepisy § 136 obowiązują także wtedy, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy nastąpił już przed 1 kwietnia 1925 r. lecz za czerwiec 1924 r. lub późniejszy miesiąc jeszcze płacono prawidłowo składki do kasy pensyjnej. Stopniówki należy obliczać w takich wypadkach wedle V klasy członkostwa, jeżeli członek należał od 1 stycznia 1924 aż do nastania wypadku ubezpieczeniowego wyłącznie do 6 stopnia zarobkowego kasy chorych, lub jeżeli zachodzą warunki z § 136 ust. 3 na podstawie członkostwa istniejącego przed 1 czerwca 1924 r. Do świadczeń płatnych aż do 30 września 1925 r. dolicza się dodatek w wysokości 20 gr dla każdej stopniówki wedle V klasy członkostwa.

2. O ile wypadek ubezpieczeniowy nastąpił już przed 1 czerwca 1924 r. należy ustalić świadczenia z kasy pensyjnej wedle przepisów § 136 z wyjątkiem ustępu 3 na nowo, jednakże należy obliczyć stopniówki tylko o tyle o ile to nastąpiło przy pierwszym ustaleniu świadczeń.

3. Osoby pobierające w dniu 31 marca 1925 r. bieżące wsparcie (inwalidzi trzeciej części i półinwalidzi wraz z ich wdowami, § 144 starego statutu) otrzymują od 1 kwietnia 1925 r. pensję półinwalidzką i półwdowią, odprawę wdowią pogrzebową, pomoc dla chorych i dla osób z rodziny oraz nadzwyczajne wsparcie, wedle przepisów § 138.

§ 140.

1. Jeżeli inwalidzi, wdowy lub sieroty dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein wyprowadzili się po dniu 30 czerwca 1922 r. z kraju wzgl. jeszcze się wyprowadzają, obowiązują dla dalszego płacenia pensji ustawowe przepisy.

2. O ile inwalidom, wdowom lub sierotom Oberschlesischer Knappschaftsverein, którzy po dniu 30 czerwca 1922 r. sprowadzili się do Polski, nie płaci się z drugiej strony świadczeń brackich, które odpowiadają świadczeniom, udzielanym przez Spółkę Bracką inwalidom, wdowom i sierotom dawniejszego Oberschlesischer Knappschaftsverein, zamieszkałym już w dniu 30 czerwca 1922 w kraju, Zarząd może wydać przepisy, które mają sprowadzających się po 30 czerwca 1922 r. uchronić od pokrzywdzenia.

Zatwierdzenie !

Niniejszy nowy statut Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach, uchwalony po myśli postanowień statutu tejże Spółki z dnia 30 października 1912 r. przez Walne Zebranie Spółki Brackiej odbyte w dniu 28 lutego 1925 r., zatwierdza się niniejszem na podstawie §§ 6 i 7 pruskiej ustawy o bractwach górniczych w brzmieniu ustalonem obwieszczeniem Ministra dla Handlu i Przemysłu z dnia 17 lipca 1912 (zb. ust. str. 187).

Katowice, dnia 21 lipca 1925.

Wyższy Urząd Górniczy

Dyrektor.

podp. Z. Malawski.

L. dz. 4193/25.

(Pieczęć)

I. Dodatek

do statutu Spółki Brackiej z dnia 28. 2. 1925 r.

Artykuł I.

§ 60 ust. 4 zdanie pierwsze zmienia się w następujący sposób:

Stopniówka wynosi

dla należących do kasy pensyjnej:

w klasie członkostwa		zł
I	człokiń 1 stopnia zarobkowego . . .	0.54
II	„ pozostałych stopni zarobkowych	1.08
III	członków 1 i 2 stopnia zarobkowego .	0.90
IV	„ 3 i 4 „ „ .	1.80
V	„ 5 i 6 „ „ .	2.20

Artykuł II.

Dodatek ten obowiązuje od dnia 1. września 1925 r.

*****

Zatwierdzenie.

Niniejszy I dodatek do statutu Spółki Brackiej w Tarnowskich Górach z dnia 28. lutego 1925 r., uchwalony przez Nadzwyczajne Walne Zebranie Spółki Brackiej, odbyte w dniu 29. sierpnia 1925 r. zatwierdza się niniejszem na podstawie § 6 i 7 pruskiej ustawy o bractwach górniczych w brzmieniu ustalonym obwieszczeniem Ministra dla Handlu i Przemysłu z dnia 17. czerwca 1912 r. (Zb. ust. str. 137).

Katowice, dnia 12. października 1925 r.

Wyższy Urząd Górniczy

Dyrektor:

Malawski.

(Pieczęć)

L. dz. 5523/25.

Załącznik A (§ 60 statutu).

Czas składko- wania (włącznie czas służby wojskowej)		Wysokość miesięcznej pensji inwalidzkiej przysługującej										Czas składko- wania (włącznie czas służby wojskowej)	
		członkiniom				członkom przy uwzględnieniu czasu składowania i przy wyłączeniem zaliczeniu do klasy członkostwa							
lat	mies.	I		II		III		IV		V		lat	mies.
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr		
	1	0	04	0	09	0	07	0	15	0	18		1
	2	0	09	0	13	0	15	0	30	0	36		2
	3	0	13	0	27	0	22	0	45	0	55		3
	4	0	18	0	36	0	30	0	60	0	73		4
	5	0	22	0	45	0	37	0	75	0	91		5
	6	0	27	0	54	0	45	0	90	1	119		6
	7	0	31	0	63	0	52	1	05	1	28		7
	8	0	36	0	72	0	60	1	20	1	46		8
	9	0	40	0	81	0	67	1	35	1	65		9
	10	0	45	0	90	0	74	1	50	1	83		10
	11	0	49	0	99	0	81	1	65	2	01		11
1	12	0	54	1	08	0	88	1	80	2	20	1	12
2	24	1	08	2	16	1	16	3	60	4	40	2	24
3	36	1	62	3	24	2	22	5	40	6	60	3	36
4	48	2	16	4	32	3	60	7	20	8	80	4	48
5	60	2	70	5	40	4	50	9	00	11	00	5	60
6	72	3	24	6	48	5	46	10	80	13	20	6	72
7	84	3	78	7	56	6	30	12	60	15	40	7	84
8	96	4	32	8	64	7	30	14	40	17	60	8	96
9	108	4	86	9	72	8	10	16	20	19	80	9	108
10	120	5	40	10	80	9	0	18	00	22	00	10	120
11	132	5	94	11	88	10	0	19	80	24	20	11	132
12	144	6	48	12	96	11	0	21	60	26	40	12	144
13	156	7	02	14	04	12	0	23	40	28	60	13	156
14	168	7	56	15	12	13	0	25	20	30	80	14	168
15	180	8	10	16	20	14	0	27	00	33	00	15	180
16	192	8	64	17	28	15	0	28	80	35	20	16	192
17	204	9	18	18	36	16	0	30	60	37	40	17	204
18	216	9	72	19	44	17	0	31	40	39	60	18	216
19	228	10	26	20	52	18	0	34	20	41	80	19	228
20	240	10	80	21	60	19	0	36	00	44	00	20	240
21	252	11	34	22	68	20	0	37	80	46	20	21	252
22	264	11	88	23	76	21	0	39	60	48	40	22	264
23	276	12	42	24	84	22	0	41	40	50	60	23	276
24	288	12	96	25	92	23	0	43	20	52	80	24	288
25	300	13	50	26	100	24	0	45	00	55	00	25	300
26	312	14	04	27	108	25	0	46	80	57	20	26	312
27	324	14	58	28	116	26	0	48	60	59	40	27	324
28	336	15	12	29	124	27	0	50	40	61	60	28	336
29	348	15	66	30	132	28	0	52	20	63	80	29	348
30	360	16	20	31	140	29	0	54	00	66	00	30	360
31	372	16	74	32	148	30	0	55	80	68	20	31	372
32	384	17	28	33	156	31	0	57	60	70	40	32	384
33	396	17	82	34	164	32	0	59	40	72	60	33	396
34	408	18	36	35	172	33	0	61	20	74	80	34	408
35	420	18	90	36	180	34	0	63	00	77	00	35	420
36	432	19	44	37	188	35	0	64	80	79	20	36	432
37	444	19	98	38	196	36	0	66	60	81	40	37	444
38	456	20	52	39	204	37	0	68	40	83	60	38	456
39	468	21	06	40	212	38	0	70	20	85	80	39	468
40	480	21	60	41	220	39	0	72	00	88	00	40	480
41	492	22	14	42	228	40	0	73	80	90	20	41	492
42	504	22	68	43	236	41	0	75	60	92	40	42	504
43	516	23	22	44	244	42	0	77	40	94	60	43	516
44	528	23	76	45	252	43	0	79	20	96	80	44	528
45	540	24	30	46	260	44	0	81	00	99	00	45	540
46	552	24	84	47	268	45	0	82	80	101	20	46	552
47	564	25	38	48	276	46	0	84	60	103	40	47	564
48	576	25	92	49	284	47	0	86	40	105	60	48	576
49	588	26	46	50	292	48	0	88	20	107	80	49	588
50	600	27	00	51	300	49	0	90	00	110	00	50	600
51	612	27	54	52	308	50	0	91	80	112	20	51	612
52	624	28	08	53	316	51	0	93	60	114	40	52	624
53	636	28	62	54	324	52	0	95	40	116	60	53	636
54	648	29	16	55	332	53	0	97	20	118	80	54	648

Patrz przykłady str. 88 89 i 90.

Załącznik B (§ 63 statutu).

Czas składkowania (włącznie czas służby wojskowej)		Wysokość grosza wdowiego przysługującego na miesiąc wdowom po członkach przy uwzględnieniu czasu składkowania i przy łącznem zaliczeniu do klasy członkostwa						Czas składkowania (włącznie czas służby wojskowej)	
lat	mies.	III		IV		V		lat	mies.
		zl	gr	zl	gr	zl	gr		
	1	0	04	0	09	0	11		1
	2	0	09	0	18	0	22		2
	3	0	13	0	27	0	33		3
	4	0	18	0	36	0	44		4
	5	0	22	0	45	0	55		5
	6	0	27	0	54	0	66		6
	7	0	31	0	63	0	77		7
	8	0	36	0	72	0	88		8
	9	0	40	0	81	0	99		9
	10	0	45	0	90	1	10		10
	11	0	49	0	99	1	21		11
1	12	0	54	1	08	1	32	1	12
2	24	1	08	2	16	2	64	2	24
3	36	1	62	3	24	3	96	3	36
4	48	2	16	4	32	5	28	4	48
5	60	2	70	5	40	6	60	5	60
6	72	3	24	6	48	7	92	6	72
7	84	3	78	7	56	9	24	7	84
8	96	4	32	8	64	10	56	8	96
9	108	4	86	9	72	11	88	9	108
10	120	5	40	10	80	13	20	10	120
11	132	5	94	11	88	14	52	11	132
12	144	6	48	12	96	15	84	12	144
13	156	7	02	14	04	17	16	13	156
14	168	7	56	15	12	18	48	14	168
15	180	8	10	16	20	19	80	15	180
16	192	8	64	17	28	21	12	16	192
17	204	9	18	18	36	22	44	17	204
18	216	9	72	19	44	23	76	18	216
19	228	10	26	20	52	25	08	19	228
20	240	10	80	21	60	26	40	20	240
21	252	11	34	22	68	27	72	21	252
22	264	11	88	23	76	29	04	22	264
23	276	12	42	24	84	30	36	23	276
24	288	12	96	25	92	31	68	24	288
25	300	13	50	27	00	33	00	25	300
26	312	14	04	28	08	34	32	26	312
27	324	14	58	29	16	35	64	27	324
28	336	15	12	30	24	36	96	28	336
29	348	15	66	31	32	38	28	29	348
30	360	16	20	32	40	39	60	30	360
31	372	16	74	33	48	40	92	31	372
32	384	17	28	34	56	42	24	32	384
33	396	17	82	35	64	43	56	33	396
34	408	18	36	36	72	44	88	34	408
35	420	18	90	37	80	46	20	35	420
36	432	19	44	38	88	47	52	36	432
37	444	19	98	39	96	48	84	37	444
38	456	20	52	41	04	50	16	38	456
39	468	21	06	42	12	51	48	39	468
40	480	21	60	43	20	52	80	40	480
41	492	22	14	44	28	54	12	41	492
42	504	22	68	45	36	55	44	42	504
43	516	23	22	46	44	56	76	43	516
44	528	23	76	47	52	58	08	44	528
45	540	24	30	48	60	59	40	45	540
46	552	24	84	49	68	60	72	46	552
47	564	25	38	50	76	62	04	47	564
48	576	25	92	51	84	63	36	48	576
49	588	26	46	52	92	64	68	49	588
50	600	27	00	54	00	66	00	50	600
51	612	27	54	55	08	67	32	51	612
52	624	28	08	56	16	68	64	52	624
53	636	28	62	57	24	69	96	53	636
54	648	29	16	58	32	71	28	54	648

Załącznik C (§ 66 statutu).

Czas składko- wania (włącznie czas służby wojskowej)		Wykaz grosza sierociego przysługującego na- miesiąc zasadniczo każdej sierocie po członkini członku przy uwzględnieniu czasu składkowania i przy wyłączeniem zaliczeniu do klasy członkostwa										Czas składko- wania (włącznie czas służby wojskowej)	
lat	mies.	I		II		III		IV		V		lat	mies.
		zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr	zł	gr		
	1	0	01	0	02	0	01	0	03	0	04		1
	2	0	02	0	04	0	03	0	07	0	09		2
	3	0	03	0	06	0	05	0	11	0	13		3
	4	0	04	0	09	0	07	0	15	0	18		4
	5	0	05	0	11	0	09	0	18	0	22		5
	6	0	06	0	13	0	11	0	22	0	27		6
	7	0	07	0	15	0	13	0	26	0	32		7
	8	0	09	0	18	0	15	0	30	0	36		8
	9	0	10	0	20	0	16	0	33	0	41		9
	10	0	11	0	22	0	18	0	37	0	45		10
	11	0	12	0	24	0	20	0	41	0	50		11
1	12	0	13	0	27	0	22	0	45	5	55	1	12
2	24	0	27	0	54	0	45	0	90	1	10	2	24
3	36	0	40	0	81	0	67	1	35	1	65	3	36
4	48	0	54	1	08	0	90	1	80	2	20	4	48
5	60	0	67	1	35	1	12	2	25	2	75	5	60
6	72	0	81	1	62	1	35	2	70	3	30	6	72
7	84	0	94	1	89	1	57	3	15	3	85	7	84
8	96	1	08	2	16	1	80	3	60	4	40	8	96
9	108	1	21	2	43	2	02	4	05	4	95	9	108
10	120	1	35	2	70	2	25	4	50	5	50	10	120
11	132	1	48	2	97	2	47	4	95	6	05	11	132
12	144	1	62	3	24	2	70	5	40	6	60	12	144
13	156	1	75	3	51	2	92	5	85	7	15	13	156
14	168	1	89	3	78	3	15	6	30	7	70	14	168
15	180	2	02	4	05	3	37	6	75	8	25	15	180
16	192	2	16	4	32	3	60	7	20	8	80	16	192
17	204	2	29	4	59	3	82	7	65	9	35	17	204
18	216	2	43	4	86	4	05	8	10	9	90	18	216
19	228	2	56	5	13	4	27	8	55	10	45	19	228
20	240	2	70	5	40	4	50	9	00	11	00	20	240
21	252	2	83	5	67	4	72	9	45	11	55	21	252
22	264	2	97	5	94	4	95	9	90	12	10	22	264
23	276	3	10	6	21	5	17	10	35	12	65	23	276
24	288	3	24	6	48	5	40	10	80	13	20	24	288
25	300	3	37	6	75	5	62	11	25	13	75	25	300
26	312	3	51	7	02	5	85	11	70	14	30	26	312
27	324	3	64	7	29	6	07	12	15	14	85	27	324
28	336	3	78	7	56	6	30	12	60	15	40	28	336
29	348	3	91	7	83	6	52	13	05	15	95	29	348
30	360	4	05	8	10	6	75	13	50	16	50	30	360
31	372	4	18	8	37	6	97	13	95	17	05	31	372
32	384	4	32	8	64	7	20	14	40	17	60	32	384
33	396	4	45	8	91	7	42	14	85	18	15	33	396
34	408	4	59	9	18	7	65	15	30	18	70	34	408
35	420	4	72	9	45	7	87	15	75	19	25	35	420
36	432	4	86	9	72	8	10	16	20	19	80	36	432
37	444	4	99	9	99	8	32	16	65	20	35	37	444
38	456	5	13	10	26	8	55	17	10	20	90	38	456
39	468	5	26	10	53	8	77	17	55	21	45	39	468
40	480	5	40	10	80	9	00	18	00	22	00	40	480
41	492	5	53	11	07	9	22	18	45	22	55	41	492
42	504	5	67	11	34	9	45	18	90	23	10	42	504
43	516	5	80	11	61	9	67	19	35	23	65	43	516
44	528	5	94	11	88	9	90	19	80	24	20	44	528
45	540	6	07	12	15	10	12	20	25	24	75	45	540
46	552	6	21	12	42	10	35	20	70	25	30	46	552
47	564	6	34	12	69	10	57	21	15	25	85	47	564
48	576	6	48	12	96	10	80	21	60	26	40	48	576
49	588	6	61	13	23	11	02	22	05	26	95	49	588
50	600	6	75	13	50	11	25	22	50	27	50	50	600
51	612	6	88	13	77	11	47	22	95	28	05	51	612
52	624	7	02	14	04	11	70	23	40	28	60	52	624
53	636	7	15	14	31	11	92	23	85	29	15	53	636
54	648	7	29	14	58	12	15	24	30	29	70	54	648

Przykłady obliczenia pensji inwalidzkiej oraz grosza wdowiego i grosza sierocego.

1. Członka przeniesiono do stanu inwalidów po wpłaceniu przez 17 lat i 10 miesięcy składek wedle IV klasy członkostwa. Miesięczna **pensja inwalidzka** wynosi wedle załącznika A za 17 lat 30,60 zł i za 10 miesięcy 1,50 zł razem **32,10 zł**.

Po śmierci członka otrzyma wdowa pozostała po nim **grosz wdowi**, i to wedle załącznika B miesięcznie 18,36 zł + 0,90 zł razem 19,26 zł, w zaokrągleniu **19,30 zł** (§ 63 ustęp 3).

Jeżeli oprócz wdowy pozostało po członku 3 dzieci nie mających jeszcze lat 16, **grosz sierocy** wynosiłby miesięcznie za każde z tych ~~trzech~~ dzieci wedle załącznika C zasadniczo 7,65 zł + 0,37 zł, razem 8,02 zł więc wedle § 66 ust. 1 9,— zł tak, że wdowa za siebie i za swych 3 dzieci otrzymałaby 19,30 zł + $3 \times 9,—$ zł, razem 46,30 zł. Ponieważ zaś ta kwota przewyższa pensję inwalidzką o 14,20 zł, należy więc grosz sierocy wedle § 66, ustęp 7 zmniejszyć z 27,— zł na **12,80 zł** tak, że na każde z 3 sierot przypada miesięcznie 4,27 zł. Po przekroczeniu 16 roku życia przez najstarszą z sierot, otrzymałyby pozostałe **dwie sieroty** zasadniczo miesięcznie 2×9 razem 18,— zł, co razem z pensją wdową wynosiłoby 37,30 zł a więc przewyższyło kwotę pensji inwalidzkiej o 5,20 zł. Odpowiednio należałoby więc płacić za obie sieroty miesięcznie 18,— zł — 5,20 zł to jest **12,80 zł**, względnie dla każdej sieroty 6,40. Po ukończeniu zaś 16 roku życia przez starszą z tych sierot, otrzyma **ostatnia** grosz sierocy w wysokości **9,— zł** ponieważ ta kwota razem z pensją wdową wynosi tylko 28,30 zł, więc nie dosięga kwoty pensji inwalidzkiej.

2. Członek został przyjęty z Pszczyńskiego Bractwa Górniczego i przeniesiony do stanu inwalidów po wpłaceniu przez niego do kasy pensyjnej Spółki Brackiej przez dwa lata składek wedle IV klasy członkostwa i przez 4 lata i 3 miesiące wedle V klasy członkostwa. Pszczyńskie Bractwo Górnicze obejmuje natenczas z miesięcznej kwoty **pensji inwalidzkiej** na siebie 6,— zł. Spółka Bracka zaś winna płacić wedle załącznika A zasadniczo 3,60 + 8,80 + 0,55, razem 12,95 zł. Ogólna pensja wynosi przeto 18,95 zł, którą w myśl § 60 ustęp 5 należy podwyższyć na 20,— zł, z których na rachunek Pszczyńskiego Bractwa Górniczego płaci się 6,— zł, na rachunek Spółki Brackiej zaś 14,— zł.

Jeżeli po śmierci inwalidy pozostanie wdowa i 3 dzieci poniżej lat 16, Pszczyńskie Bractwo Górnicze płaci z miesięcznej kwoty **grosza wdowiego** 3,60 zł. Spółka Bracka winna płacić zasadniczo wedle załącznika B 2,16 + 5,23 + 0,33 razem 7,77 zł, nadto za każde dziecko wedle załącznika C 0,90 + 2,20 + 0,13 razem 3,23 zł. W myśl przepisów w § 63 ust. 2 należałoby ustalić grosz wdowi na 15,~ zł, z których Pszczyńskie Bractwo Górnicze winno płacić 3,60 zł zaś Spółka Bracka 11,40 zł.

Grosz sierocy należałoby wedle przepisu w § 66 ustęp 1 podwyższyć na 9,~ zł za każdą sierotę, razem na 27,~ zł. Ponieważ jednakże grosz sierocy razem z groszem wdowiem wynosiłoby 42,~ zł, więc przewyższyłby kwotę pensji inwalidzkiej o 22,~ zł, należy wedle przepisu w § 66 ustęp 7 płacić grosz sierocy tylko we wysokości 5,~ zł dla trzech dzieci razem. Jeżeli umrze wdowa, należałoby płacić za troje dzieci 20,~ zł i po pokroczeniu 16 roku życia przez jedno z tych dzieci, za pozostałych dwoje dzieci po 9,~ zł za każde.

3. Jeżeli członek urodzony w styczniu 1875 r. był od młodości zatrudniony w zakładach Oberschlesischer Knappschaftsverein, zaś od dnia 30 czerwca 1922 r. i dalej w zakładzie do Spółki Brackiej należącym (§135), należy mu obliczyć **pensję inwalidzką względnie grosz wdowi i grosz sierocy** na podstawie ubezpieczenia przy Spółce Brackiej w następujący sposób:

od	Składki do		Podstawa zaliczenia stopniówek	Liczyc należy wedle lata mies.			według klasy
lipca	1893	września 1897	miejuprawniony członek	§ 136 ust. 5	4	3	III
paźdz.	1897	września 1899	służba wojskowa	§ 136 ust. 4	2		IV
paźdz.	1899	grudnia 1900	najwięcej uprawniony członek 4. klasy	§ 136 ust. 2	1	3	„
stycznia	1901	grudnia 1907	najwięcej uprawniony członek 3. klasy	§ 136 ust. 2	7		„
stycznia	1915	grudnia 1912	członek kasy pensyjnej IV klasy	§ 136 ust. 2	5		„
stycznia	1913	grudnia 1914	członek kasy pensyjnej V klasy	§ 136 ust. 3	2		V
stycznia	1915	grudnia 1916	służba wojenna	§ 136 ust. 4	2		IV
stycznia	1917	maja 1926	członek kasy pensyjnej najwyższej każdorazowo klasy	§ 136 ust. 3 i § 60 ust. 4	9	5	V

Policzyć należy wedle powyższego			na kwotę miesięczną		
według klasy	lat	mies.	pensji inwalidzkiej	grosza wdowiego	grosza sierociego
członkostwa			wedle zał. A.	wedle zał. B.	wedle zał. C.
			zł	zł	zł
III	4	3	3,60	2,16	0,90
			0,22	0,13	0,05
IV	17	3	30,60	18,36	7,65
			0,45	0,27	0,11
V	11	5	24,20	14,52	6,05
			0,91	0,55	0,22
			59,98	35,99	14,98
w zaokrągleniu (§ 60 ust. 6)			60,—	36,—	15.—

W myśl § 66 ustęp 7 mogły sieroty póki wdowa żyje, razem najwyżej otrzymać różnicę pomiędzy pensją inwalidzką i groszem wdowim czyli kwotę 24 zł. Jeżeli pozostała jedna sierota, wtedy należy płacić miesięcznie 15 zł.; jeżeli istnieje więcej sierot oprócz wdowy, wówczas otrzymują one razem 24,— zł.

=====

120-

53930/12187-

RUS

BIBLIOTEKA
Uniwersytetu Śląskiego

236689